

AZ IDŐK JELEI

A KERESZTÉNY ADVENT KÖZÖSSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

JOBB LETT A VILÁG?

Gondolatok II. János Pál pápa halála kapcsán

Érzelmek gyógyulása 2

Megemlékezés 10

A körzeti istentiszteletek témája
és jelentősége 2005-ben 11

A lelkiismereti szabadság elve tisztázásra,
megerősítésre szorul társadalmunkban 12

A lelkiismereti és vallásszabadsági
osztály közleménye 14

Aki egyet is befogad... 15

„Aki mást felüdít...” 17

Almavirágok 18

A körmendi gyülekezet levele 18

Meghívás az adventtáborba 19

Könyvajánló 20

Hírek 20

ÉRZELMEINK GYÓGYULÁSA

Miert fontos az érzelmeink kérdésével foglalkoznunk? Mélyről fakadó, kiirthatatlan vágy él bennünk a szeretet, a meghittség, az elfogadottság, a békeség, egyszóval: a boldogság után. Mivel az élet minden eseményéhez kapcsolódnak bennünk érzések és érzelmek,¹ teljesen természetes, hogy hatnak a gondolatainkra és a döntéseinkre is. Életünket, jövőbeni sorsunkat meghatározza, hogyan gondolkodunk, hogyan élünk döntési képességünkkel. Ezért nem mindegy az sem, hogyan viszonyulunk az érzések és érzelmek kérdéséhez.

Általában ismerjük és elfogadjuk azt az elgondolást, hogy nem szabad a hitet és az érzelmeket egymással összekeverni, és hinnünk kell akkor is, amikor az érzelmeink vagy érzéseink az ellenkezőjét diktálják. Nem engedhetjük, hogy az érzelmek vegyék át a vezetést, hiszen nemcsak az a baj, hogy az érzéseink-érzelmeink változékonyak, hanem az is, hogy az önzés következtében megjelent életünkben a bűn szeretete. Vannak, akik ehhez hozzáteszik: mindez nem jelentheti azt, hogy a hívő élet érzelmektől mentes élet.

Tudjuk-e, hogy mit kezdünk az érzelmeinkkel? Hogyan dolgozzuk fel saját ellentmondásos érzelmeinket, hogyan állíthatjuk Isten szolgálatába ezeket is? Hiszen az érzések nemcsak akkor veszik át a vezető szerepet, ha tudatosan így döntünk, hanem akkor is, ha menekülünk a velük való szembesülés elől, és megpróbáljuk elnyomni őket, tudomást sem véve róluk.

A következő idézetek megerősítik e téma jelentőségét és időszerűségét:

Krisztus arra hív bennünket, hogy amikor elárad a gonoszság és megfogyatkozik a szeretet, akkor úgy győzzünk, ahogyan Ő győzött (Jel 3,21). Győzelmének fontos része, hogy a kísértő nem tudta Őt elbuktatni az érzel-

mein keresztül: „Az emberi szívben mindig talál Sátán annyi helyet, hogy megvethesse lábát... Krisztus azonban egyetlenegyszer sem lépett Sátán területére, nem adott semmi előnyt Sátánnak... **Gondolattal sem, az érzelem egy árnyalatával sem válaszolt a kísértésekre...** A kísértések árja ostromolta, de nem vehette rá, hogy Isten iránti hűségét megszegje... Ő bűnt nem ismert, Ő a szeplőtelen Bárány...”²

Sátánnak nincsenek gátlásai, a szeretettségünket is kihasználja, hogy csapdába csaljon: „Sátán sokféle módon használja fel az emberi befolyást foglyai megkötözésére. **Tömegeket nyer meg magának azzal, hogy az érzések selyemszálaival Krisztus keresztségének ellenségeihez köti őket.** Bármilyen kötelék legyen is ez: szülői, gyermeki, hitvesi vagy társadalmi, az eredmény ugyanaz. Az igazság ellenségei felhasználják befolyásukat a lelki ismeret irányítására, és a hatalmukban tartott lelkeknek nincs elég bátorságuk vagy önállóságuk ahhoz, hogy a saját belátásuk szerint teljesítsék kötelességüket.”³

Ha engedjük, hogy a keserű érzések felnövekedjenek bennünk, akkor nem csupán a mi életünket mérgezik meg: „Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat. Vigyázva arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon, **nehogy a keserűségnek bármely gyökere felnövekedve megzavarjon, és ezáltal sokan megfertőzessenek.**” (Zsid 12,14–15)

Így összegezhetjük bevezető gondolatainkat:

Fontos, hogy erről a kérdésről gondolkodjunk, mivel
– minden cselekedetünk mögött találunk érzelmi indítékokat,

– a bűn feletti győzelem csak akkor lehetséges, ha „az érzelem egy árnyalatával sem válaszolunk” a bűn csábításaira,

– Sátán kifejezetten az érzelmeket, érzéseket használja

1 Érzés és érzelem rokon fogalom, de megkülönböztethető egymástól: „Az érzések és az érzelmek minden tevékenységünk kísérői, és nagyon fontosak a maguk helyén. Megkülönböztethetjük egymástól az érzéseket és az érzelmeket. Az érzések vagy fizikai állapotunkkal kapcsolatosak (pl. fájdalom-, éhség-, szomjúságérzés), vagy pedig lelki jellegű, homályos eredetű, ösztönös érzések (pl. rosszkedv, ingerültség, szorongás, vagy éppen felajzott jókedv, fellobbanó gyengédség, szeretettség). Az utóbbiak rendszerint meglepetésszerűen bukkannak fel. Testi állapotunkból is eredhetnek, és külső környezeti hatásokból is származhatnak, legyen az az időjárás, bizonyos történések, vagy a körülöttünk lévők viselkedése, hozzánk való viszonyulása. Az érzések akaratunktól függetlenül lepnek meg minket, az érzelmek viszont tudatos lelki tevékenységeinkhez kapcsolódnak.” (Vankó Zsuzsa: *A boldogság törvénye – Bibliai etika és antropológia*, Spalding Alapítvány, Bp., 2003, 165. o.)

2 Ellen G. White: *Bizonyságtételek II.*, 508. o., idézi: Vankó Zsuzsa: *Az alapvető bibliai tanítások kátéja*, 79. o.

3 Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 531. o.

fel az ellenünk folytatott küzdelemben, érzelmi csapdákat építve,

– a bennünk megszülető érzések és érzelmek kihatnak a környezetünkre is, nehezebbé vagy könnyebbé tehetik mások életét.

HONNAN SZÁRMAZNAK AZ ÉRZELMEINK?

A Biblia alapvető tanítása emberi létünkről, hogy Isten maga „képére és hasonlatosságára” teremtette az embert (1Móz 1,26–27). Ritkán gondoljuk át teremtettségünket az érzelmi élet szempontjából, pedig fontos következtetésekre juthatunk. Isten lényéhez hozzátartoznak az érzelmek is. Ezt jól megfigyelhetjük a következő bibliai részletekben:

Isten örül, amikor az igazság követői vagyunk, örül, amikor megáldhat bennünket: „Mondom néktek, hogy ily módon nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilencvenkilenc igaz emberen, akinek nincs szüksége megtérésre.” (Luk 15,7) „Amint örül a vőlegény a menyasszonynak, akként fog néked Istened örülni.” (Ésa 62,5/b) Tehát örömet szerezhetünk Istennek az engedelmisségünkkel, az Őhöz való viszonyulásunkkal, vagy bánatot is okozhatunk neki, hiszen Ő „...bánkódik a gonosz miatt” (Jóel 2,13). „Meg ne szomorítsátok az Istennek ama Szent Lelkét, aki által megpecsételtetek a teljes váltságnak napjára” (Eféz 4,30).

Szól az Írás Isten haragjáról, bűnnel szembeni jogos felháborodásáról is. Az utolsó ítélet a „Bárány haragja” lesz (Jel 6,16). Isten sem érzelmektől mentesen szemléli az igazságtalanságot, a bűn pusztítását: „Ő pedig nézte őket haraggal, bánkódván szívük keménysége miatt.” (Márk 3,5)

A Biblia úgy mutatja be Isten, mint aki együtt érez az emberrel, minden örömeinkben és bánatunkban osztozik. „Minden szenvedésüket Ő is szenvedte, és orcájának angyala megszabadította őket, szerelmében és kegyelmében váltotta Ő meg őket, fölvette és hordozta őket a régi idők minden napjaiban.” (Ésa 63,9)

Ugyanakkor azt is megfigyelhetjük, hogy Isten döntéseit nem pusztán érzelmek, hanem az elvei vezetik. Különösen jól látható ez abból, ahogyan egyesül lényében a szeretet és az igazság. Szeretete nem pusztán érzélgősség, hanem olyan gondolkodásmód, amely mindenben az ember javát tartja szem előtt. Ezért nem hagy fenyíték nélkül, ha a pusztulás útján haladunk. De mértékkel fenyít, visszatartva haragját, mert gyógyítani, menteni akar, nem pedig elpusztítani. „Akiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem.” (Jel 3,19; vö. Zsid 12,6–10) Az isteni szeretet – ellentétben az emberivel (Hós 6,4) – nem változékony, nem szűnik meg az emberi makacsság miatt. Tehetetlenné válhat az isteni szeretet (lásd Ésa 5. fej., Jer 6,29), de el nem fogyhat. Az ítélet nem a szeretet elfogyása miatt következik!

Mindezeket jól példázza Jézus Krisztus földi élete. Ha Őt pusztán az érzések vezették volna, akkor nem vállalja a megváltásunkat. Döntése azonban mégsem volt érzélemtől mentes. Az irántunk érzett szeretet volt az, ami segítette meghoznia a döntést: odaadja értünk az életét!

Milyen következtetéseket vonhatunk le az előbbiekből?

Mindenekelőtt azt, hogy az érzelmek hozzánk tartoznak, az Isten „képére és hasonlatosságára” teremtettségünkben fakadnak. (Együtt kell élnünk az érzelmekkel, nem pedig kiirtani őket.) Mivel nem lehet kikapcsolni az érzéseket, érzelmeket, csak akkor lehet tartós változás az életünkben, ha az érzelmi világunkban is változás áll be.

Fontos azonban az is, hogy **ne az érzések és érzelmek uralják az életünket**, hanem az Istentől elnyert, megújult gondolkodás és az ebből fakadó döntések. „Meggondolás örködik feletted, értelem őríz téged...” (Péld 2,11) Meg kell tanulnunk követni Jézus Krisztust abban, ahogyan az érzelmeit alárendeli a meggondolásnak...

MIT ÉRTHETÜNK MEG, HA MEGFIGYELJÜK, HOGYAN FÁRADOZIK ÉRTÜNK ISTENT?

Isten, aki az Alkotónk, tudja, hogy életünk szerves részét képezik az érzelmek. Nem hagyja figyelmen kívül ezt a tényt, amikor megközelít bennünket, hogy az üdvösség útjára vezessen. Tudja, hogy nemcsak a gondolkodásunkban és döntéseinkben van szükségünk változásra, hanem az érzelmeinkben is. Figyeljük meg ezt a tényt az új szövetségről szóló alapvető bibliai szakaszban! „Hanem ez lesz a szövetség, amelyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az Úr: Törvényemet az ő belsejükbe helyezem, és az ő szívükbe írom be, és Istenükké leszek, ők pedig népemé lesznek. És nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: »Ismerjétek meg az Urat«, mert ők mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem.” (Jer 31,33–34) Megtérése előtt az ember nem gyönyörködik Isten beszédében, törvényében. Sőt! Gondolkodása, természete és érzelmei is ellentétben vannak Isten parancsolataival. Hogyan is tudnánk engedelmeskedni annak a törvénynek, amelyről sem nem látjuk, sem nem érezzük, hogy jó?! (A törvény átkot mond ki az engedetlenekre. Ez inkább félelmet, mint ragaszkodó szeretetet vált ki belőlünk... Ugyan milyen értéke van annak az engedelmisségnek, amely félelemből származik?!) Isten ezért változást munkál mind az értékrendünkben, mind az érzelmeinkben. Az újjászületés csodájának eredménye lesz, hogy egy ember befogadja az Igét, azonosul vele a gondolkodásában, és gyönyörködik is benne (vö. Róm 7,22). Ez a változás akkor jön létre, amikor meglátjuk az Isten által készített megoldást – Jézus Krisztus keresztalálát. Amikor Krisztus halála meggyőzi elménket a törvényszegés következményéről és Isten irántunk való

irgalma, szeretete megérinti a szívünket, akkor tudunk szeretetből engedelmeskedni. A bűnbocsánat által Isten szeretete olyan bőségesen vesz körül minket, hogy nem esik nehezünkre az Ő útját választani! Ezen az alapon köthető meg az új szövetség. Ez az alapja a megváltozásnak.

Figyeljük meg a következő bibliai idézetekben, hogy a hívő élet mozgatórugója az Isten szeretete! „Mert a Krisztus szerelme szorongat minket, úgy vélekedvén, hogy... egy meghalt mindenkiért..., hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értettük meghalt és feltámasztott.” (2Kor 5,14–15) „...amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta érttem.” (Gal 2,20)

„Azért imádkozom, hogy a ti szeretetetek még jobban jobban bővelkedjék ismeretben és minden értelmességben, hogy megítélhessétek, mi a rossz és mi a jó, hogy legyetek tiszták és botlás nélkül valók a Krisztus napjára, teljesek lévén az igazság gyümölcsével, melyet Jézus Krisztus teremt az Isten dicsőségére és magasztalására.” (Fil 1,9–11) Az Isten iránti szeretet a biztosítéka annak, hogy amikor növekedünk az Ige megértésében, és különbséget tudunk tenni a jó és a rossz között, akkor a jót fogjuk választani. A hívő életben nem hanyagolható el az ismeret, de javunkra csak az Istennel való szeretetközösségben válik.

Isten tehát nem érzelmeink **ellenében** vezet üdvösségre, hanem azok **átformálásával**, mert tartós változás csak így jöhet létre az életünkben. Az érzelmek változásának és ezzel a gyakorlati cselekedetek megváltozásának az a befogadó szeretet teremt alapot, amellyel Isten közeledik az emberhez.

Fontos tanulságot hordoz ez az emberi kapcsolatainkra nézve is. Ha szeretnénk segíteni valakit a változásban, akkor szeretnünk kell őt, és számára is érzékelhető módon kell kimutatnunk a szeretetünket!

„Némelyek a legjobb szándék és a sokat ígérő képességek ellenére is csődöt mondanak, ha próba éri a gyülekezetet, mert hiányzik belőlük a szeretet és a szánalom, ami pedig olyan bőséges Krisztus szívében. Azonnal észreveszik, ha valaki tévelyeg, de ahelyett, hogy a segítségére sietnének, távol tartják magukat tőle. Hajlanak a kínos célozgatásokra és az érzékeny pontok csipkedésére, pedig elkerülhetnék ezt. Tökéletlenségük felszínre tör, megragadja a kormánykereket, fájdalmat okoz, és felkorbácsolja az érzéseket. Bármilyen tiszta is a szándékuk, bármennyire jótettek irányul is a törekvésük, ez legtöbbször sikertelen, olykor kifejezetten árt is, mert nem él bennük Krisztus gyengédsége és szánakozása. Nagyon jó sebészek, de rossz ápolók lennének. Nincs meg bennük a szeretetből született tapintat. Ha rendelkeznének

ezzel, tudnák, hogyan szóljanak helyes szavakat, s mit cselekedjenek a megfelelő időben és helyen. Talán másokban sem él őszintébb kívánság a jótettek után, nincs mélyebb érdeklődés Isten műve iránt, lehet, hogy nem igazabb és hűségesebb lelkűek, nincs bennük több szeretet és együttérzés, de mert gyengédek és tapintatosak, eredményesebben nyerik meg tévelygő társaikat.”⁴

Egy ma élő grafikus, író így fogalmazta meg:

„Kérlek, fogadj el olyannak,
amilyen vagyok,
s akkor egyre jobb leszek!”

„A szeretet az egyetlen kulcs,
amellyel bármely szív
kincseskamráját kinyithatod.
Csak rajtad áll,
hogy mikor helyezed a kulcsot a zárba.”

„Keménységed és elvárásaid
zorddá és undokká tesznek.
De ha szeretsz,
jóságod sugarában
újra megszeliidülök,
és elfogadlak én is.
Ha csak az eredményeim
alapján tartasz értékesnek,
elveszek;
de ha pusztán önmagamért
szeretsz,
sikert sikerre halmozok.
Semmit se tégy, csak szeress,
és felnövök magamhoz.”⁵

MIÉRT FONTOS ELLENŐRZÉS ALATT TARTANI ÉS FELDOLGOZNI AZ ÉRZELMEINKET?

Péter apostol átkozódva és esküdözve tagadta meg Jézus Krisztust. Mi vezette idáig? Miért nem tudta kiállni a próbát? A *Jézus élete* c. könyvben a következőt olvashatjuk erről: „Amikor Péter azt mondta, hogy követné Urát még a börtönbe és a halálba is, ezt valóban úgy is értette. Kijelentésének minden egyes szavát komolyan gondolta, de nem ismerte eléggé önmagát. Szívében rejtett bűnök is voltak, melyeket a körülmények felélesztettek. Ezek a bűnök örök kárhozatba vitték volna, ha Krisztus nem ébreszti veszedelme tudatára. Az Üdvözítő meglátta Péterben az önszeretetet és önmagában bízást, amely még Krisztus iránt érzett szeretetét is felülmúlta. Sok gyengeség, le nem győzött bűn, lelki nemtörődömség, meg nem

4 Ellen G. White: *Bizonyágtételek* V., 255. o.

5 Simon András: *Életem üzenet*, 136., 138., 140. o.

szentelt vérmeérséklet lett nyilvánvalóvá az életében, és gondatlanság az erős kísértésekkel szemben ...”⁶

Péter helyzete súlyos volt – hiszen nem látta, hogy kiszolgáltatót a bűnnek –, de nem reménytelen, amint ez a folytatásból kiderül: „Ha alázatosan elfogadta volna Krisztus figyelmeztetését, akkor folyamodhatott volna a nyáj Pásztorához, hogy tartsa meg őt, az Ő juhát. Amikor a Galileai-tengeren sülyedőben volt, így kiáltott fel: »Uram, tarts meg engem!« (Mát 14,30) Akkor Krisztus megragadta Péter kinyújtott kezét. Ha most is így kiált Jézushoz: »Uram, ments meg engem önmagamtól!«, akkor Krisztus megtartotta volna.”⁷

Tehát megmenekülhetett volna a kudarctól, ha segítséget kér Jézustól! Mi akadályozta meg ebben Pétert? „Péter azonban úgy érezte, hogy Jézus nem bízott benne, és ez nagyon fáj neki. Péter megbotránkozott, megsértődött, ezért még inkább bízott önmagában.”⁸ A sértődöttség volt Péter bukásának közvetlen okozója, ami megakadályozta abban, hogy bizalommal segítségül hívja Jézust! Mindannyiunk számára ismerős lehet ez a probléma. Egy érzés, érzelem, amely – úgy tűnik – lehetetlenné teszi, hogy közeledjünk Istenhez – ezzel éri el célját Sátán az életünkben.

Az érzelmeink feldolgozása, felügyelete tehát egyrészt azért fontos, mert sorsdöntő helyzetekben meghatározhatják cselekedeteinket. Másrészt azért is fontos az érzelmek helyes kezelése, mert nem csupán a mi életünkre hatnak ki a szívünkben levő érzelmek. A bennünk levő feszültség, keserűség, elégedetlenség, de a békesség, reménység, öröm is hatással van azokra, akikkel érintkezünk. Így személyes befolyásunkkal nehezebbé vagy könnyebbé tehetjük mások életét, hitharcát. Egy bibliai képpel lehetne ezt érzékeltetni: „Hála pedig az Istennek, aki... az Ő ismeretének illatát minden helyen megjeleníti miáltalunk. Mert Krisztus jó illata vagyunk Istennek, mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között. Ezeknek halál illata halálra; amazoknak pedig élet illata életre...” (2Kor 2,14–16) Nem feltétlenül kell látnunk a virágot ahhoz, hogy az illatát érezzük. Vannak emberek, akiknek jobb a szaglásuk, vannak, akiknek kevésbé; ugyanígy vannak emberek, akik érzékenyebbek arra a lelki, érzelmi légkörre, amely körülvesz minket, és vannak, akik kevésbé. Arra is figyelmeztet ez a kép, hogy a látszat nem elég. Ha békességet, szeretetet, őszinteséget próbálunk mutatni, de az nem a szívünkéből fakad, akkor a bennünket körülvevő lelkület nem csupán leleplezi a hiányt, hanem társítani is fogja az embereket, mint egy olyan virág, amely szép, de a szaga rettenetes.

HOGYAN KEZELJÜK AZ ÉRZELMEINKET?

Az érzelmeink gazdagítják, színesítik a cselekedeteinket. A szeretetből fakadó igyekezet sok nehézségen átsegít bennünket. Éppen emiatt kerülünk azonban nehéz helyzetbe akkor, amikor az elveink és az érzelmeink ellentétben állnak egymással. Mit tegyünk, mit tehetünk ekkor?

Tudnunk kell, hogy az érzelmeink megosztottsága, felkavarodása miatt a kísértő előnyre tesz szert. Ezért kell megszívlelnünk az Ige figyelmeztetését: „Vigyázz! Ne pártolj a bűnhöz, noha azt a nyomorúságnál jobban szereted.” (Jób 36,21) Kiszolgáltatók vagyunk, ezért alázatra és következetes küzdelemre van szükségünk ekkor. A küzdelem lényegét és ezzel együtt a szabadulásunk útját három pontban foglalhatjuk össze:

1. Szembesülnünk kell az érzelmi megosztottságunkkal, a megszületett érzelmeinkkel. Lehet, hogy túl egyszerűnek, egyértelműnek vagy magától értetődőnek tűnik számunkra ez a lépés, mégsem az. Az ember – az első bűn elkövetése óta – ösztönösen menekül az őszinte szembesülés elől. Ez az ösztönös reakció könnyen megjelenik ebben a helyzetben is. Nagyon gyakran azzal próbáljuk elkerülni a szembesítés fájdalmát, hogy arról gondolkozunk és arról beszélünk, mi lenne a helyes a helyzetünkben (pl. „A csüggedés bűn...”, vagy „Egy keresztény ember nem sértődik meg...”; „Nem kellene, hogy ez így fájjon...” stb.). Az önmagunkkal való szembesítés fájdalmát azonban nem spórolhatjuk meg. Sok küzdelmet megtakaríthatnánk, ha egyszerűbbek és őszintébbek lennénk. Mert igaz, hogy nem jó, ha elcsüggedünk. Súlyos következményekkel jár, ha sokáig megrekedünk az elkeseredésben. De mit tegyünk akkor, ha már elcsüggedtünk, és nem csupán fenyeget a veszély, hogy el fogunk csüggedni? Miért mondjuk azt, hogy nem sértődöttünk meg, ha egyszer megsértődöttünk? Mit tegyünk akkor, ha egy helytelen vágy vagy érzelmi kötődés már megszületett a szívünkben? A gyógyuláshoz vezető első lépés a helyes diagnózis megállapítása. Helyes diagnózist csak a tények ismeretében lehet alkotni.

Gondolkodjunk el a következő idézeten:

„Elfogadni önmagunkat – Az életben az egyik legnehezebb dolog, hogy a belenyugvás kényelme nélkül elfogadjuk magunkat olyannak, amilyenek vagyunk. Ez a harmonikus és természetes viselkedés alapja.

Természetesen viselkedni annyit jelent, mint tisztában lenni saját értékeinkkel és hibáinkkal, reálisan felmérni helyzetünket a környezetünkben, és nem kívánni, hogy jobbnak vagy rosszabbnak lássanak minket önmagunk-

6 Ellen G. White: *Jézus élete*, 580–581. o.

7 Uo., 581. o.

8 Uo.

nál. Aki így elfogad és megszeret bennünket, azt a barátunknak vallhatjuk.

De milyen átkozottul nehéz terhet vesz magára az, aki belső fedezet nélkül jobbnak és értékesebbnek mutatja magát! Úgy jár, mint a csúnyácska bártáncosnő, aki, hogy szépséghibáit rejtse, kilónyi sminket fest magára a fellépés előtt, mert nem bízik önmagában és a közönségben sem – hogy őt még így, hibáival együtt is szeretni lehet. És a smink valóban eltünteti a hibákat, a testi és „lelki” ráncokat, az apró kis májfoltokat. Ez a kegyes kis csalás azonban csak addig működik, míg a hódító produkció hevében a test patakzó izzadsága le nem mossa a festéket, s a szétpancsolódott smink mögül elő nem tűnik a szeretet kishitű koldusa. Szánalmas látvány, s mégis kevesekben kelt együttérzést. Az emberek ugyanis nem szeretik, ha becsapják őket. Visszautasítják azt, ha valaki több tiszteletet és elismerést próbál kicsiholni maga iránt, mint amit megérdemel.

Elfogadni magunkat annyit jelent, mint megbékélni Isten ajándékozó szeretetével. Ez alázatot feltételez. Aki nem fogadja el önmagát – vagyis nem gyakorolja önmagával szemben az irgalmasság és a megbocsátás isteni erényét –, az lassan másokat is ostromozó, mindennel és mindenkiel perben álló, torz személyiséggé válik.⁹

Tegyük különbséget az őszinte szembenézés és a belenyugvás között! A belenyugvás a küzdelem feladását jelenti, míg az őszinte elfogadás a gyógyuláshoz vezető út első lépése.

Nem megoldás az, ha nem veszünk tudomást a szívünkben megszületett érzelmekről. Nem jó elmenekülni a szembesülés elől, nem vezet jóra, ha emberi erővel elnyomjuk ezeket az érzelmeket...

2. Döntést kell hoznunk. Az érzelmeink területén ugyanúgy döntéseket kell hoznunk, mint az élet más gyakorlati kérdéseiben. Az ember tudatos döntése nélkül nem történik jó irányú változás! „Ha nem akarjuk elkövetni a bűnt, kerülnünk kell annak kezdeteit is. Minden egyes érzelmet és vágyat az értelem és a lelkiismeret uralma alatt kell tartanunk. Minden egyes szentségtelen gondolatot azonnal el kell taszítanunk magunktól... Egyetlen ember sem kényszeríthető törvényszegésre. Mindenekelőtt a saját beleegyezését kell megnyerni, a lélek szándékában kell állnia a bűnös cselekedetnek, mielőtt a vágy eluralkodhat a józan értelem felett, vagy a gonoszság győzhet a lelkiismeret felett. Bármilyen erős lehet a kísértés, sohasem lehet mentség a bűnre.”¹⁰

Milyen szempont alapján hozunk döntést?

Érzelmeink arra ösztönöznek, hogy annak alapján, mi esik nekünk jól! „Légy boldog! Érezd jól magad!” Ezek

az elemi erejű késztetések jelennek meg ekkor. Azonban tisztában kell lennünk azzal, hogy a boldogság csak az igazság útján, az engedelmesség útján nyerhető el! Van a bűnnek „ideig-óráig tartó gyönyörűsége” (Zsid 11,25), de törvényszerűen követi a kiüresedés, kiégés. Igazi, tartós békességet, megelégedettséget Istentől távol nem élhetünk át. Ezért annak fényében kell megvizsgálni az érzelmeinket, a kialakult helyzetünket, hogy segíti vagy rombolja az Istenhez fűződő kapcsolatunkat. Ez az a szemlélet, amelyet az életünk minden területén el kell sajátítanunk. A hit általi győzelem kulcsa: közösség Istennel. Semmi nem közömbös, ami érinti ezt a kérdést. „Nélkülem semmit sem cselekedhetek” – mondta Jézus (Ján 15,5).

Lehetnek olyan érzelmeink (pl. a bűn miatti szégyenérzet, fájdalom, megalázottság érzése), amelyekről szívesen szabadulnánk minél hamarabb, de mégis el kell fogadnunk ezeket, mert segítenek közeledni Istenhez. Vannak viszont olyan érzések, érzelmek, amelyek emberileg vonzóak, mégis határozottan el kell utasítanunk ezeket, mert elszakítanak Istentől, az engedelmességtől. Döntésünk tehát arra irányul, hogyan fogunk viszonyulni az adott érzelmhez: elfogadjuk, ápoljuk, vagy elutasítjuk. Nem tudjuk megváltoztatni az érzelmeinket, de tudunk döntést hozni, hogy milyen irányba szeretnénk folytatni utunkat. „Nem tudod megváltoztatni a szívedet, nem tudod magadtól Istennek adni szíved szeretetét, de tudod azt választani, hogy Őt akarod szolgálni!”¹¹

Két területre különösen fontos figyelni: a fájdalomra és a vágyakra. A **fájdalom** önmagában nem jó, mégis javunkra válik, ha elfogadjuk, mert a szenvedések nyomán olyan jellemvonások alakulnak ki, amilyenek ezek nélkül nem (vö. Péld 20,30). A tapintat, az együttérzés, a gyöngédség, az alázat leginkább a szenvedések talaján sarjad. Van azonban egy pont, amikor a fájdalom eléri azt a mértéket, ahol már fenyeget a veszély, hogy szembefordít bennünket Istennel. A fájdalom törvényszerű folyamatot indít el. Először arra készítet, hogy foglalkozunk önmagunkkal, magunk körül forogjunk. Ennek következményeként idővel depresszió alakul ki, amely végül lázadáshoz, Istennel szembeni keserűséghez vezet. (Megrázó események átélésekor természetes a kérdés: „Miért engedted meg, Uram?!” Ám már a kérdést is lehet bizalommal – vö. Jer 12,1 – vagy számonkéréssel feltenni.) Ezért fontos a fájdalom (testi és lelki fájdalom) kezelése. „Krisztus minden próbában segítséget nyújt, ha kérjük. Szemeink megnyílnak, és meglátjuk az Igében feljegyzett ígéreteket: a gyógyítás ígéreteit. A Szentlélek megtanít arra, hogyan hasznosítsunk minden áldást, hogy

9 Simon András: *Szeretetközélemben*, Hangtalan Jelek, Bp., 2004, 26–27. o.

10 Ellen G. White: *Bizonyágtételek V.*, Testvéri szeretet c. fejezet – idézi: Robert J. Wieland: *Az 1888-as üzenet*, 108. o.

11 Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 43. o.

azok a bajok ellenszerévé legyenek. Minden keserű pohárra, amely ajkunkhoz ér, találhatunk egy-egy gyógyító ágat.”¹²

Hasonlóan fontos a **vágyak** területe. „A halogatott reménység betegé teszi a szívet, de a megadatott kívánság életnek fája.” (Péld 13,12) Figyelmeztetésül áll előttünk Bálám és Sámson életének kudarca... Közösségünkben különösen a **társ utáni** – természetes és érthető – emberi **vágyakozás** okoz sokak számára komoly küzdelmet, érzelmi és hitbeli válságot. Sátán tudatosan épít érzelmi csapdákat. A szeretet utáni vágyunkat kihasználva olyan helyzetet idéz elő, amelyben úgy érezzük: a boldogságunkról mondunk le, ha most az Isten iránti engedelmisséget választjuk. (Valóban csak az tud Istennel járni, aki Őrá tudja bízni a boldogság utáni vágya beteljesedését, akinek bizalma van Istenben, hogy az Ő útját követve boldog is lesz.) Önmagában a szeretet tapasztalata, a szerelem lelkesítő, megelevenítő, jóleső érzés. Azonban ne felejtsük el, hogy soha nem önmagában kell néznünk a dolgokat, hanem mindig Isten Igéje, Isten akarata fényében. Ezért minden olyan esetben, amikor Isten Igéje nem hagy jóvá egy érzelmi kötődést, a leghatározottabb „nem”-et kell kimondani. Erről a helyzetről mondta Jézus: „Ha pedig a te kezed vagy a te lábad megbotránkoztat téged, vágd le azokat és vedd el magadtól; jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogysen két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre. És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vágd ki azt és vedd el magadtól; jobb néked félszemmel bemenned az életre, hogysen két szemmel vettetned a gehenna tűzére.” (Mát 18,8–9)

A döntés jogát és felelősségét Isten a mi kezünkbe adta. Ő tiszteletben tartja döntésünket, ezért mielőtt változás történhetne, mielőtt hatalommal megszabadíthatna, nekünk kell az engedelmisség útját választanunk. „Átadni énünket, alárendelni mindent Isten akaratának, küzdelembe kerül, de szükséges, hogy a lélek engedelmeskedjék Istennek, mielőtt szentségben megújulhatna.”¹³

3. Isten az, aki megszabadít. Miután döntést hoztunk, a döntésünket ki kell fejeznünk, tehát segítségül kell hívnunk Istent. A változást egyedül Isten hatalma képes megteremteni a szívünkben. Amikor bizalommal kérjük Őt, kifejezve akaratunkat („legyen meg a Te akaratod”), elismerve gyengeségünket, akkor Isten – ígéretéhez híven – a segítségünkre siet. „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, és te dicsőítesz engem.” (Zsolt 50,15) Ahogyan Isten Lelkének van hatalma a szívünkbe oltani Isten szeretetét (Róm 5,5), úgy van hatalma az érzelmek lecsillapítására is. Ha az

önmagunkkal való szembenézés és a döntés őszinte volt, s bizalommal segítségül hívtuk Istent, akkor Ő megszabadít, és a fájdalom helyét vigasztalással tölti be, a vágyak helyét pedig megelégedéssel.

„A maradandó békének, a lélek igazi nyugalmanak csak egy forrása van. Erről beszélt Krisztus, amikor így szólt: »Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket.« (Mát 11,28) Ez a békesség nem olyasvalami, amit Krisztus önmaga nélkül ad. Ez a békesség Krisztusban rejlik, és csak akkor kaphatjuk meg, ha magát Krisztust is elfogadjuk... Ha Isten szeretetének napsugara fénnel árasztja el a lélek homályos zugait, akkor eltűnik a nyugtalanság, kimerültség, elégedetlenség, és megelégedett öröm eleveníti meg a lelket, erősíti és gyógyítja a testet.”¹⁴

Mit tegyünk, mit tehetünk addig, amíg elmúlik az érzelmi válság?

Jézus Krisztus földi élete során nem mindig gyógyított egyformán, s ez ma is így van. Volt, aki azonnal meggyógyult, de volt, akinek hitben el kellett indulnia, s útközben gyógyult meg. Van olyan eset, amikor Isten azonnal feloldja az érzelmi válságot, amint őszintén döntést hozva, bizalmunkat kifejezve Őhozzá megyünk. Előfordulhat azonban, hogy az érzelmek nem csillapodnak le azonnal, csupán erőt nyerünk az engedelmisséghez. Sorsdöntő a szabadulásra nézve, hogy mit teszünk ekkor. A *nagy Orvos lábnyomán* c. könyvben konkrét gyakorlati tanácsokat olvashatunk: „Ha kísértések ostromolnak, ha elborít a gond, a kétség és a sötétség, tekints arrafelé, ahol utoljára láttad a fényt! Nyugtasson meg az a tudat, hogy Krisztus szeret és megoltalmaz! Amikor a bűn erőt akar venni a szíveden, amikor gyötör a bűntudat és furdal a lelkiismeret, amikor kétely üli meg a lelked, gondoldj arra, hogy Krisztus kegyelme elég a bűn legyőzéséhez, a sötétség eloszlatásához! Ha a Megváltóval vagyunk közösségben, a béke birodalmába lépünk... Sokszor a fájdalom felhője borul a lelkedre. Ilyenkor ne tépelődj! Tudod, hogy Jézus szeret. Megérti gyengeségedet. Akaratát cselekedheted már azzal is, ha csupán megpihensz karjában.”¹⁵

Segítséget jelenthet számunkra a viharba került hajós képe: „Mint a hajós, akinek hajója nagy viharba jutott, s egyszerre látja, hogy a vitorlák kötelei megfeszülnek, a nagy vitorlaszárnyak véstesen megdagadnak az orkán tébolyodott leheletétől, a huzalok recsegnek és ropognak, s a düledező és táncoló hajófedélzeten, a bögő és átcsapó hullámok között imbolyogva, utolsó erejével is a vitorlákhoz és kötelekhez siet, hogy lazítson mindezen... Lazíts és várjál. Reggelre eláll a vihar.”¹⁶

12 Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 172. o.

13 Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 39. o.

14 Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 172. o.

15 I. m., 174–175. o.

16 Márai Sándor: *Füveskönyv*, 99. o.

A hajós megteszi, amit tehet: bevonja a vitorlát, hogy a szél ne ragadja el olyan helyre, amely végzetes lehet. Miután ezt megtette, várja a vihar elmúlását, tudva, hogy reggelre eláll a szélvész. Így mi is tegyük meg, amit megtehetünk: egyetlen lépéssel se induljunk a rossz felé, ne engedjünk a bűnnek, bármennyire nehezünkre esik is. Ne adjuk át a vezetés jogát az indulatok, érzelmek viharának! Majd várjuk türelemmel az érzelmi vihar csendeseződését, elviselve közben a szélvész okozta szenvedést, a saját gyengeségünkkel való megalázó szembesülést is.

HOGYAN ÁLLÍTHATJUK ISTEN SZOLGÁLATÁBA AZ ÉRZELMEINKET?

Isten azért adott érzelmeket, hogy gazdagítsák az életünket, élettélivé tegyék szolgálatunkat, emberi kapcsolatainkat. Az, hogy az evangélium hirdetése milyen hatást gyakorol az emberekre, ezzel a kérdéssel is összefüggésben van. „Mert az Isten országa... igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm... Mert nem beszédben áll az Isten országa, hanem erőben.” (Róm 14,17; 1Kor 4,20) Az Igével és a Szentlélekkel való közösség által olyan kapcsolat jöhet létre Krisztussal, amelyről elmondható: „Akit, noha nem láttatok, szerettek; akiben, noha most nem látjátok, de hisztek benne, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek.” (1Pét 1,8)

Simon András *Szeretközben* című könyvében olvassuk:

„Az örömről – Fájdalmas élmény, hogy gyakran találkozzunk örömtelen keresztyékekkel. (Ehhez néha elég csak a tükörbe néznünk.) Pedig az örömtelen, egykedvű »hívők« olyanok, mint a rossz kereskedelmi ügynökök, akik lakásról lakásra járva mindenkit lebeszélnek az általuk kínált portékáról.

Ha van valami, amivel felkelthetjük mások érdeklődését a hitünk iránt, az éppen a belülről sugárzó öröm, amely az átadottság gyermeki bizalmából fakad.

A világban talán éppen azért olyan sok a boldogtalanság, mert mi emberek hajlamosak vagyunk túlértékelni féltve őrzött »énünket«, és életünket – mint a boldogság »egyszeri és megismételhetetlen« lehetőségét – nem szívesen adjuk át semmilyen hatalomnak.

A magunk urai akarunk lenni.

Éppen úgy, mint azok az önszeretetükbe belekeseredett milliók, akik önmaguk uraiként, s mégis a gazdátlan kutya riadt tekintetével élik le életük legjavát. Pedig őket Isten éppen rajtunk, a mi örömünkön keresztül szeretné magához vonzani.

De hogy lehetnénk mi Isten örömeinek ügynökei, amikor elborult tekintettel, kimerültségtől és át nem adott gondoktól megkeseredett szívvel magunk is elveszett bá-

rányoknak számítunk? Nem tehetünk mást, mint hogy újra és újra Reá hagyatkozunk. Felsokasodott gondjainkat gyermeki bizalommal adjuk át ismét Neki, hogy felszabadulhasson bennünk az öröm, mely hitünk védjegye!”¹⁷

MIT TEHETÜNK AZÉRT, HOGY EGÉSZSÉGES ÉRZELMI VILÁGUNK LEGYEN?

Bár az érzelmeink változékonyak lehetnek, mégis tudatosan is tehetünk azért, hogy érzelmi világunk minél kiegyensúlyozottabb legyen. Ismét három pontban foglalhatjuk össze azt, amire figyelniünk kell:

1. Engedelmesség életünk minden területén. Az emberi élet problémáinak gyökere abban található, hogy „Istent nem mint Istent tiszteljük” (vö. Róm 1,21), azaz nem engedelmességeknek is és a bűnnek is van azonnali következménye, pontosan az érzések és érzelmek területén (vö. Róm 2,9–10). Az engedetlenség és az ebből fakadó büntudat feszültséget okoz és felemészti az életerőt, míg az engedelmesség gyümölcse a békesség. Ezt tanítja a Biblia, ezt figyelhetjük meg a bibliai történetekben és a saját életünkben is. „Az a tudat, hogy jól végeztük el a feladatunkat és örömet szereztünk másoknak, felszabadulttá és boldoggá teszi lelkünket, és új életre kelti egész lényünket.”¹⁸

Ahhoz, hogy helyreálljon a békességünk és a reményességünk, rendezniünk kell Istennel és egymással a bűneinket, hanyagságainkat. „Boldog az, akinek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett. Boldog ember az, akinek az Úr bünt nem tulajdonít, és lelkében csalárdság nincsen. Míg elhallgatám, megavultak csontjaim a napestig való jajgatás miatt. Míg éjjel-nappal rám nehezédék kezed, életerőm ellankadt, mintegy a nyár hevében. Vétkemmet bevallám néked, bűnömöt el nem fedeztem. Azt mondtam: »Bevallom hamisságomat az Úrnak« – és Te elvetted rólam bűneimnek terhét.” (Zsolt 32,1–5)

2. A hála és szeretet kifejezése. Az engedetlenség mellett a másik alapvető problémánk a hálátlanságunk (vö. Róm 1,21). Talán gyakorta imádkozunk azért, hogy Isten adjon nekünk hálás szívet. Azonban lehet, hogy több eredménnyel járna, ha egyszerűen hálát adnánk mindazokért az áldásokért, amelyeknek részesei vagyunk. A hit, az alázat, a hála és a szeretet azáltal növekszik életünkben, hogy kifejezzük, gyakoroljuk. Nem arra kell tekintenünk, amink nincs, hanem azt a bizalmat kell Jézusba vetni, amink van... „Test és lélek gyógyítására a hálás és dicsőítő lelkületnél nincs jobb orvosság... Lényünk törvénye az, hogy gondolataink és érzéseink elmélyülnek és nagyobb súlyt kapnak, ha kifejezzük őket. Míg a szavak gondolatokat fejeznek ki, a gondolatokat

¹⁷ Simon András: *Szeretközben*, 38–39. o.

¹⁸ Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 180. o.

szavak követik. Ha többet beszélnék a hitünkről, ha jobban örvendeznénk a nyilvánvalóan minket érintő áldásoknak – Isten nagy kegyelmének és szeretetének –, akkor mélyebben hinnénk és boldogabbak lennénk... Már itt a Földön is soha ki nem apadó forráshoz hasonlíthatna örömünk, mert az a folyam táplálja, amely Isten trónjáról árad. Akkor hát neveljük szívünket és nyelvünket Isten páratlan szeretetének dicsőítésére! Szoktassuk lelkünket bizakodásra, és maradjunk mindig a Golgota keresztről sugárzó fényben! Sohase feledkezzünk meg arról, hogy a mennyei Király gyermekei vagyunk, a seregek Urának fiai és leányai! Nála mindig megpihenhetünk.”¹⁹

3. Másokért végzett szolgálat. „A mással jóltevő ember megkövéredik; és aki mást felüdít, maga is üdül.” (Péld 11,25) Egyszerű törvénye ez az életünknek. Szeretetre vagyunk alkotva. Arra, hogy szeretetet adjunk és kapjunk. Ha ez nem működik az életünkben, akkor zavarok mutatkoznak az érzelmi világunkban is. Isten úgy tervezte el az életünket, hogy a másokért való fáradozás, szeretetszolgálat közben fejlődjenek képességeink, igaz örömet ismerjünk meg, ráadásul alkalmassá váljunk az Ő országára.

„Nem bölcs dolog önmagunkat figyelni és érzéseinket elemezgetni. Ha ezt tesszük, az ellenség olyan nehézségeket és kísértéseket támaszt, amelyek gyengítik hitünket, és elbátortalanítanak bennünket. Érzelmünk vizsgálataival és szabadjára engedésével kaput tárunk a kétely előtt, és elveszítjük tisztánlátásunkat! Ne önmagunkra tekintsünk, hanem Jézusra!”²⁰

„A beteg gyógyulásának egyik legbiztosabb akadály a énközpontúság. Sok megrokkant ember tart igényt mások sajnálkozására és segítségére, pedig az segítené őket igazán, ha nem önmagukkal, hanem másokkal törődnek... A jótétemény kettős áldás. Segít azon, aki gyakorolja, és azon is, aki részesül benne... Az együttérzés állandó igénylése helyett igyekezzék a beteg együttérzést tanúsítani. Saját gyengeséged, bánatod és fájdalmad terhét vedd a könyörülő Megváltóra! Tárd ki szívedet szeretete előtt, és áradjon ez a szeretet másokra is. Ne felejtse el, hogy mindenkinek vannak nehezen elviselhető próbái és nehezen leküzdhető kísértései. Talán tehetsz valamit e terhek könnyítésére. Fejezd ki háládat a kapott áldásokért, és méltányold, ha figyelmességet tapasztalsz. Legyen szíved állandóan telve Isten drága ígéreteivel, hogy ebből a kincstárból vigaszt és erőt nyújtó szavakat hozhass elő másoknak. Ez olyan légkörrel vesz körül téged, amely segít és felemel. Tűzd ki célul, hogy áldás leszel a körülötted levőknek, és módot találsz arra, hogy megsegítsd saját családod tagjait és másokat is.”²¹

Hites Gábor

BIBLIA-KÖRI FELADATOK, MEGBESZÉLENDŐ KÉRDÉSEK

- Gyűjtsük ki az evangéliumokból és a zoltárokból azokat a mondatokat, amelyek Jézus Krisztus érzelmeiről, érzéseiről szólnak! Osszuk meg egymással felfedezéseinket! Ne feledjük, hogy a zoltárok nagy része Krisztusról szól.
- Vajon minden negatív érzés kísértés is egyben?
- Hol a határ az „érzékeny erkölcsiség születe harag” (Jézus élete, 310. o., az angol lapszámozás szerint) és a keserű kedv között?
- Mi az alapvető különbség „Isten haragja” és az ember haragja között?
- Visszaszoríthatók-e emberi erővel az érzelmek a helyükre: az értelem és a lelkiismeret felügyelete alá?
- Reménytelenül kell-e élniük azoknak, akiknél állandóan elszabadulnak az érzelmek, nem tudják uralni azokat?
- Bekövetkezhetsz-e az érzelmek gyógyulása a hit általi megigazulás nélkül? Ha igen, miért? Ha nem, miért?
- Mi a hívő élet mozgatórugója? (Gal 2,20; 2Kor 5,14–15)
- Miért csak Isten szeretetének befogadása hozhatja érzelmeink gyógyulását? Miért nincs más gyógyszer?
- Nevezzük meg azt a két dolgot, ami miatt fontos az érzelmeink feldolgozása, helyes kezelése! Ha tudunk, hozzunk példákat ezekről a területekről!
- Mi a következménye, ha társaink nem a szívünkéből jövő érzelmeként kapják tőlünk a békességet, szeretetet, őszinteséget, hanem csupán látszatként adjuk nekik?
- Mi az első lépés, ami egyben mutatja is, hogy érzelmeink gyógyulása megkezdődött?
- Mit kell tennünk, ha szembesültünk valódi állapotunkkal?
- Elegendő-e, ha meghoztuk a döntést? Szabaddá váltunk a döntésünk nyomán?
- Milyen tanácsot ad Ellen G. White azoknak, akik az érzelmi válság állapotában gyötrődnek, de hitükkel szeretnék megragadni a gyógyító erőt? (A nagy Orvos lábnyomán, 174–175. o.)
- Az evangéliumhirdetés gátja-e az, hogy az ember érzelmi lény? Mikor az, és mikor nem? Mi az, ami hitelesíti (a Szentlélek erején kívül) a bizonyágtételünket?
- Soroljuk fel azokat a célkitűzéseket, amelyekkel hozzájárulhatunk a gyógyulás folyamatának beindulásához!

mj

19 Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 175. o.

20 Uo., 173. o.

21 Uo., 180. o.

MEGEMLEKEZÉS

Konferenciát hirdettünk 2005. április 17-re, hogy megemlékezzünk az 1975-ben és az utána történt eseményekről. Nem ünnepelni akartunk. Fájdalmas eseményekről, szegyetlen dolgokról csak megemlékezni lehet. Miért akartuk felbolygatni a múltat, felidézni e gyötrelmeket jelentő eseményeket, hiszen tavaly már tartottunk hasonló alkalmat?

Riadtan döbrentünk rá, hogy harminc év elmúltával az események hiteles tanúi, szenvedő alanyai közül sokan eltávoztak, és nemzedékek nőttek fel, amelyek vajmi keveset tudnak a múlttól. Az még nem lenne baj, hogy az eseményekről mit sem tudnak, de a nehézségeket előidéző eszmei, hitbeli kérdések feledése, hangsúlytalanná válása helyrehozhatatlan károkat jelentene. Elhomályosulna, visszaszorulna a rendezés igénye, hitbeli szükségessége.

Ezért határoztunk úgy, hogy a megosztottság szempontjából fontos hitbeli kérdések föllevenítésével megpróbálunk emlékeztetni hitbeli kötelezettségünkre – amely a becsület, elvi alapokon álló, hiteles rendezésig nem évül el –, hogy minden erőnkkel és tehetségünkkel óvnunk kell adventista gyökereinket, és töretlenül fáradoznunk kell az egységre jutásért.

Elhatároztuk azt is, hogy a személyes érintettség szubjektivitása nélkül, csak a különállás okairól, az átgondolásra váró hitbeli különbségekről fogunk beszélni, ezekre tesszük a hangsúlyt. Úgy éreztük, hogy hitbeli kötelezettségünk és Isten előtti felelősségünk a nyomunkba lépő nemzedék tagjainak lelkére kötni, hogy addig ne nyugodjanak, és ne adják fel, míg Isten „meg nem újítja és dicsőségessé nem teszi Jeruzsálemet e földön” (Ésa 62,6–7).

Különös hangsúlyt helyeztünk a „sola Scriptura” elv megerősítésére, mert az ökumenikus jellegű kapcsolatteremtések, más egyházakkal való nem tisztázott érintkezés kísértése folytán egyre jobban elharapódzott itthon és külföldön is az „egyedül a Szentírás” elv és gyakorlat liberalizálódása, a más egyházakkal egyenrangúvá válás vágya. Emlékeztetnünk kell arra, hogy a világgözösség már az 1950-es években találkozott ezzel a kísértéssel, amikor Martin és Barnhouse, két protestáns kutató az amerikai egyházakról és szektákról készített felmérést, saját egyházuk értékítéletét alkalmazva. Noha ennek a felmérésnek semmilyen következménye nem volt, közösségünk akkori vezetői mégis meg akartak felelni a kívülről jelentkező elvárásnak, és „kissé” kozmetikázták hitelveinket. Ez a kísértés azóta csak erősödött, és a megfelelni akarásnak köszönhetően a liberalizálódás folyamata is. Az egyik fontos terület már az 1950-es években is a Krisztus testteléről szóló tanítás volt. Tisztázásra vár itt hazánkban

az ökumenikus mozgalomhoz való viszony, noha a SZET és az ÁEH megszűnése után a külső presszió visszaszorult, de a múltbeli megnyilatkozások hitbeli, eszmei kiértékelése, és a jövőben ezen a téren jelentkező – a múltbelinél jóval erősebb – kísértés miatt itt is szükség van az elvek és az azokból táplálkozó gyakorlat eszmei, biblikus megerősítésére. Ez mindeddig elmaradt, s emiatt – az egyre tisztább eszmei állásfoglalás ellenére, a prédikátorok részéről az elvek egyéni értelmezése folytán – az egyházi gyakorlat nem felel meg a megfogalmazott eszméknek. A nyugat-európai országokban pedig annyira megerősödött a közösség ökumenikus irányban megnyilatkozó nyitottsága, hogy bizonyos helyeken még a katolikus egyház perikóparendszerét és tematikáját is átveszik. Máshol a pünkösdi eredetű karizmatikus vonal hódít adventista gyülekezetekben, egyházterületeken.

Ugyancsak a Szentírás iránti csökkent tisztelet és a kívülről jelentkező elvárások miatt felhígulóban van az evangelizáció tartalma, és stílusa sem felel meg igazán az Ige és az Isten dolgai iránti megbecsülésnek.

A hitbeli kérdések megerősítésén túl konferenciánkon hangot kaptak az elmúlt idők tapasztalataiban gyökerező, a korábbi, sikertelen rendezési kísérletek tanulságait megfogalmazó megállapítások is. Erősen él bennünk a hittestvéreink megbecsülésén alapuló meggyőződés, hogy nem okozhatunk több csalódást egy újabb, kudarcra ítélt megmozdulással. Tudjuk, hogy számolnunk kell harminc év beidegződéseivel, előítéleteivel, az utánagondolás hiányával, érdektelenséggel, közönnyel. Amikor a harminc év túl hosszú időszakáról szólnunk, azt is ki kell mondanunk, hogy minden magunk mögött hagyott év csak tovább nehezíti a helyzetet. Bár fájdalmas, mégis ki kell mondanunk, hogy a vezetők presztízsével, s főleg a hatalomban, döntési pozícióban lévő, belátni, beismerni nem akaró emberi szív nehézkedési erejével, a világgözösség – főleg vezetői szinten megnyilatkozó – eszmei, erkölcsi liberalizmusával is számolnunk kell. Meg kell erősítenünk azt a felismerésünket is, hogy szervezeti megoldás nincs eszmei rendezés, hitbeli kiértékelés nélkül. Hibás elgondolásnak tartunk minden olyan törekvést, amely szervezeti megoldást keres vagy kínál hitbeli problémák rendezésére. Megerősítést kell kapnia a sorainkban régóta kikristályosodott állásfoglalásnak, hogy az egyéni vagy csoportos megmozdulások hitbeli kiértékelés és közösségi szintű rendezés nélkül, az unió valamelyik gyülekezetébe való betagozódás csak tovább nehezíti és késlelteti az egyetemes, teljes értékű megoldást.

A megemlékezésen újra kihangsúlyoztuk, hogy még mindig várjuk az őszinte, testvéri választ arra a megkerülhetetlen, az egymásra találás szempontjából igen fontos, az unió vezetésének több ízben feltett kérdésre, hogy ti. kinek/minek tekint bennünket a H. N. Adventista Egyház magyarországi uniójának vezetése és tagsága. Óriási előrelépés lenne, előítéletek omlanának a tenger közepébe, ha végre őszintén, egyházpolitikai megfontolások nélkül elhangozna az igazi testvéri állásfoglalás. Hangot

kapott ezzel összefüggésben az alapító okiratunkban megfogalmazott önértelmezésünk is, amely elég beszédes ahhoz, hogy minden más, attól eltérő minősítés háttérbe szoruljon és elnémuljon.

Fájlaljuk, hogy beszélnünk kellett – immár dokumentumok birtokában – a harminc évvel ezelőtti eseményeket döntően befolyásoló, az állami elvárásokat túltesztelő akaró kollaboránsokról is. Sajnálatos, hogy a társadalomban érettebb erkölcsi érzék nyilatkozik meg, mint a Krisztusra hivatkozó egyházi közösségekben.

A fentiek összegzéséül már csak annyit szeretnék elmondani, hogy régóta, harminc éve várunk igazi, szeretetteljes, előítéleteket, presztízst félretenni tudó testvéri megnyilatkozásokra, amikor a Szentlélektől indított belátások, beismerések és a jóvátenni akarás készsége megjelenik, s ennek nyomán végre megvalósul az igazi, szívet melengető egymásra találás. Ezt az igényt szeretnénk ébren tartani és örökségül hagyni az utánunk jövő nemzedéknek.

Sonnleitner Károly

A KÖRZETI ISTENTISZTELETEK TÉMÁJA ÉS JELENTŐSÉGE 2005-BEN

Az április 17-én Budapesten tartott országos konferencia után a körzeti istentiszteleteken is az elmúlt harminc év lelki tanulságaira tekintünk vissza ebben az esztendőben. Ezzel kapcsolatban hangzanak el a délelőtti íghirdetések, és ezzel a témakörrel foglalkoznak majd a délutáni közös beszélgetések is. Az eddig tartott körzeti istentiszteletek az ilyen alkalmak szükséges, hasznos és áldásos voltáról győztek meg.

Négy fő oka van annak, hogy ilyen témájú körzeti istentiszteleteket tartunk országszerte:

– Az 1975-ben kezdődött válságot követő esztendőben igazi felülről való lelki ébredést és megújulást éltünk át a gyülekezetekben. Akik átérték, azoknak jó és szükséges erre visszaemlékezni, azoknak pedig, akik az újabb nemzedékhez tartoznak, vagy akkor még nem voltak a közösség tagjai, jó megismerniük ezt az időszakot, és tudniuk, hogy milyen hitbeli mozgalomból született gyülekezeteink közössége. Ezekre az időkre visszaemlékezve mindannyiunknak szól a felhívás: „Emlékezzél meg, honnét estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteket cselekedd!” (Jel 2,5)

– Az idők jelei azt mutatják, hogy a nehézségek, amelyeket akkor átértünk, akár a közeljövőben is megismétlődhetnek. Bátorságot kell mérítenünk a kritikus időkben nyert tapasztalatokból, hogy meg ne rettenjünk, ha újból nehézségek támadnak. Látnunk kell, hogy a szükség

idején Isten a megpróbáltatásokkal arányosan adja az erőt, a hitet, a kegyelmet.

– Fontos jól megérteni és meg erősíteni azokat a bibliai alapelveket, amelyek védelmében akkor szót kellett emelni, és azokat is, amelyek azóta lettek vitatottá a nemzetközi és hazai adventközösségekben, mert ezek hitünk oszlopai.

– Harminc esztendő nagy idő, lassan nem lesznek közöttünk azok a testvérek, akik az emlékezetes idők tapasztalatairól közvetlenül tanúskodni tudnak. Szent kötelesség örökségként átadni a válságos időkben nyert hitbeli meglátásokat, és az Isten gondviselésével szerzett tapasztalatokat az újabb és újabb generációknak.

Ezekre a fontos szempontokra tekintettel kérjük testvéreinket, hogy mindannyian vegyenek részt a körzeti istentiszteleteken, a délelőtti alkalmon és a délutáni közös beszélgetésen. Kérjük a gyülekezetvezetőket és az ifjúsági vezetőket, hogy bátorítsák, biztassák a fiatalokat a részvételre, mert az ő nemzedéküknek különösen szükségük van azokra a bibliai, hitbeli ismeretekre és személyes tanúságtételekre, amelyeket a körzeti összejövetelek közvetíteni kívánnak.

A körzeti istentiszteletek délutánjain főként a következő kérdésekről szeretnénk beszélgetni:

– Mi váltotta ki az 1975-ös válságot? Milyen konkrét megnyilatkozásai voltak a hitelveinktől való eltér-

résnek és a keresztény erkölcsi elvek megszegésének?

– Helyes volt-e felszólalni, vagy más utat kellett volna követni?

– Hogyan foglalt állást a világközösség? Milyen szerepe volt ennek az események alakulásában?

– Lett volna esély és lehetőség az egység helyreállítására az elmúlt harminc év folyamán?

– Tapasztaltuk-e, illetve miben tapasztaltuk Isten vezetését és támogatását az elmúlt harminc évben? Hol, miben vétkezünk és mulasztottunk?

– A nemzetközi adventmozgalomhoz és a magyarországi unióhoz való viszonyunk, a helyes álláspont meghatározása.

– Hogyan látjuk az adventmozgalom jövőjét, mi a reménységünk?

Ajánljuk testvéreinknek a következő kiadványokat, melyek közül az utóbbi kettő a mostani, harmincéves évfordulóra jelent meg:

– Fehér János: *Vallomások az emigrációból* (960 Ft, kapható a Spalding Alapítványnál: 2053 Herceghalom, Zsámbéki u. 10.; 23/319-093; 20/569-7510; spalding@axelero.hu)

– *Emlékezetes idők, felejtethetlen tapasztalatok* (Tanúságtételek gyűjteménye, 540 Ft, kapható a BIK Kiadónál: 1121 Budapest, Remete u. 16/A; 1/391-0181; 20-379-6020; bik@bibliakiado.hu)

– Alapelveink (100 Ft, összeállította: Vankó Zsuzsa, kapható a BIK Kiadónál, a fenti címen)

Jó előkészület a körzeti konferenciákra, ha előre átolvassuk ezt az irodalmat.

Vankó Zsuzsa
2005. május 9.

A LELKIISMERETI SZABADSÁG ELVE TISZTÁZÁSRA, MEGERŐSÍTÉSRE SZORUL TÁRSADALMUNKBAN

A II. János Pál pápa halálával és az új pápa, XVI. Benedek beiktatásával kapcsolatos események döbbenetes módon szembesítettek bennünket a bibliai prófécia beteljesedésével: „Az egész föld csodálva követi...” (Jel 13,3/b)

Elgondolkoztató volt a pápa ravatalánál térdelő amerikai legfőbb vezetőkről közölt fotó is. Az egykor protestáns Amerika térdepel a pápaság előtt... A Washington Post (fontos egyesült államokbeli napilap) híradása így szólt: „*Bush tegnap delegációt vezetett, amelynek tagjai voltak az előző elnök, Bill Clinton, George H. W. Bush, a first lady, Laura Bush és Condoleezza Rice külügyminiszter, hogy leróják a végtiszteességet II. János Pálnak Rómában. A csoport kb. hat percig térdelt a pápa ravatala előtt a Szent Péter-bazilikában, csendben imádkozva.*”

Ebben a cikkben csupán arra szeretnék rámutatni, hogy bár az egyház hatalma, illetve a világi hatalommal való összefonódása nem jutott még addig, hogy kötelezővé tétetnék a pápaság tisztelete, vagy bármely más, a pápaság képmásává alakult vallási-világi hatalom együttes tisztelete, a lelkiismereti szabadság jogának figyelmen kívül hagyása máris gyakori jelenség.

A II. János Pál halála alkalmából elrendelt magyarországi gyásznapi szinte a közeljövő előzét érezte meg velünk, amikor mindenkinek térdet-fejet kell hajtania. Testvéreink közül a pedagógusok azzal a problémával szembesültek, hogyan visel-

kedjenek ebben a helyzetben, amikor kötelezően megemlékezést kellene tartaniuk; diákok azzal, hogy mit tegyenek, amikor gyertyát gyújtanak az osztályban, és a felállás mellett még főhajtást is kérnek stb.

Mindezt nem lehet úgy leegyszerűsíteni, hogy itt egyszerűen egy elhunytnak való tiszteletadásról volt szó. Sok-sok ember meghal, és nem emlékezünk meg így róluk. Itt a pápaság intézményének a fejről, képviselőjéről volt szó. Most még nem járt semmiféle szankcióval, ha valaki a lelkiismereti meggyőződése alapján nem vett részt a gyász különböző külsőségeiben, mégis kitették a fekete zászlót a péceli adventista főiskolára és egyházközpontra, a romániai adventista rádióadásban pedig méltatták a pápát. Mi lesz, ha szankciók is sújtják az imádat megtagadóit? És miért nem látjuk, hogy most a lelkiismereti szabadság jogát kell védeni, nemcsak a magunkét, hanem másokét is, mindenkiét?

Újságírók és közírók fontosnak tartották, hogy felemeljék a szavukat. Íme néhány részlet:

„Az új Magyar Köztársaságban eddig magyar állampolgárság kellett a nemzeti gyásznaphoz. Sok országgal ellentétben nem hirdettek ilyet nálunk, amikor több százan haltak meg a madridi merényletben egy évvel ezelőtt, több ezren a Világkereskedelmi Központban négy évvel ezelőtt, több százezren Délkelet-Ázsiában négy hónappal ezelőtt. Kizárólag akkor, amikor magyar állampolgárok voltak az áldozatok, mint a móri vérfürdőben és a stájerországi buszbalesetben, s amikor Magyarországot elvesztette miniszterelnökét 1993-

ban. Akkor – nagyon helyesen – azok a fideszesek, szocialisták és szabad demokraták is megszavazták a gyásznapot, akiknek lesújtó véleményük volt a megboldogult tevékenységéről. Országos gyásznapi tehát nálunk nem akkor van, amikor megrendül a világ, vagy meghal valaki, akit nagyon sokan, nagyon sokra becsültek, hanem akkor, ha sajátosan Magyarország rendül meg, s ha Magyarország vezetője hal meg, függetlenül attól, ki mennyire becsülte.

Amikor Gyurcsány Ferenc kormánya a pápa temetésének napjára nemzeti gyászt hirdetett, ezt a hagyományt törte meg. Rosszkor... Akkor, amikor ez azt jelenti: **Magyarország része annak az egységnek, amely most elvesztette vezetőjét, vagyis a római katolikus világbirodalomnak.** Sok országban hirdettek most gyásznapi(ka)t Zambiától Costa Ricán át Brazíliáig. Még sokkal többen nem. A szinte színter katolikus Írországból Bertie Abern kormányfő ellenállt az ellenzék, a sajtó és a közvélemény nyomásának, és nem hirdetett gyásznapot... Az alkotmány ugyanis garantálja, hogy az állam egyik felekezetet sem kedvezményezi... Aki a kormány lépése mögött elveket keres, elvtelenséget talál... Gyurcsány most sem érzékelte, és most sem érzékeltette vele senki, hogy átlépi illetékességének határait, midőn az Országgyűlésben az elhunyt pápát egyháza megújítójaként, belső világának átalakítójaként (is) méltatja. Vitatkoznak a keresztények, a katolikusok arról, hogy II. János Pál ezt tette vagy ezt akadályozta meg; s hogy jól tette-e, amit tett, vagy sem. Ehhez a magyar kormányfőnek semmi köze.” (Révész Sándor, Népszabadság, 2005. április 11.)

„Alig és csak utólag esett szó a történetek egyik leginkább sajátos... eseményéről, az egyes kormányok által életbe léptetett nemzeti gyásznap(ok)ról. Kevéssé kerültek előtérbe azok a híradások, amelyek a globális gyász intézményes megnyilvánulásaiával kapcsolatos – többnyire tiszteletudóan megfogalmazott – ellenvetéseknek adtak hangot. Feltűnést keltett, hogy a – nemcsak hagyományokban, hanem nemzeti jellegének fontos vonását tekintve is – katolikus Írországban a miniszterelnök nem rendelt el nemzeti gyászt, ahogy több franciaországi polgármester is finoman szólva vitatta, hogy félárbcra kellene engednie a középületeken elhelyezett lobogót. Ugyanígy intézkedett Genf városa is, mondván, hogy a zászló leeresztésével kifejezett tiszteletadás csak svájci állampolgárnak jár, külföldinek akkor sem, ha az épp a pápa volt. A genfi helyi kormányzat logikáját nem követte például a magyar kabinet sem, amikor nemzeti gyásznapra nyilvánította a pápa temetése napját..."

A gyásznap kapcsán így nem megkerülhető a kérdés: minek tekintik szekularizált köztársaságunk a pápaság első emberét? Amennyiben a római katolikus egyház fejének, úgy aligha egyeztethető össze az állam és az egyház elválasztása, előbbi felekezeti semlegessége alkotmányos elveivel egy egyház kiemelkedő személyiségének összemzeti jelentőségre emelése – még ha világméretű egyházzal van is szó. Amennyiben viszont egy külföldi ország államfőjének minőségű... érdemes felidézni a kormányzati intézkedések egyik fontos jogszabályi alapját. A 237/2001. (XII. 10.) sz. kormányrendelet így definiálja a nemzeti gyásznapot: »A társadalom egészét, illetve annak jelentős részét érintő – a nemzet érdekében végzett munkássága, közéleti tevékenysége okán kiemelkedő személy halála miatt, vagy a társadalmat mélyen megrázó katasztrófában elhunytak iránt érzett – megrendülés és az ezt kifejező kegyeleti megemlékezés.« A magyar nemzet érdekében kifejtett

különleges, más nemzeteknél meghatározóbb tevékenységet II. János Pálnak nem tulajdoníthatunk!... nem összeegyeztethető... a pápa temetésének nemzeti gyásznapra nyilvánítása a köztársaság eszméjével.” (Fazekas Csaba)

„Nekem ezzel a pápával nincs semmi bajom, azt mondom: ember volt, mint mi mindannyian, ilyen és olyan tulajdonságokkal megáldott-megvert... ember. Nekem saját magunkkal van bajom, akik már megint átestünk a ló túlsó oldalára, olyan szenteskedés tört ki rajtunk, mintha legalábbis katolikus monarchia volnánk, nem demokratikus köztársaság. Miért tették

„Az ő halálos sebe meggyógyították,
és csodálván, az egész föld
követé a fenevadat.” (Jel 13,3/b)

kötelező iskolai nemzeti gyásznapra április nyolcadikát?...

A mi szekularizált kormányunk agyalyosan vigyáz arra, nehogy véletlenül szekularizált kormányának látszódjon. A magyar iskolákban ma lehet hit-tanból érettségizni. Ez maga a teljes képtelenség. Azt nagyon helyeselem, hogy vallásismeretből lehessen érettségizni... Fontos, hogy megismerjük, mi-ben és miért hisz a másik ember. Ez a tolerancia, a békés együttélés, az értékek kölcsönös gazdagításának alapja... Miért nem merjük vállalni, ami minden polgári oktatás alapja: az állam és egyház következetes szétválasztását? Ez nem vallásüldözés: ez gyerekeink jogvédelme... Gyászolhatjuk a pápát, de önként. Menjen elől a gyászmenetben a miniszterelnök, és aki akarja, kövesse... De ne tegyék kötelezővé, mert akkor világunk függelmibbé, irracionálisabbá, manipulálhatóbbá, veszélyesebbé válik.” (Szunyogh Szabolcs, Népszava, 2005. ápr. 12.)

„Az elmúlt napok eseménysorozata újabb adalékkal szolgált számomra ahhoz az axiómához, miszerint Magyar-

országon kétféle ember él: aki római katolikus, és aki nem az... Ami állami ömlengést véghezvittek politikusaink a halálhírt követő napokban, az minden képzeletet felülmúl. Mintha nemzetünk a Vatikán csatlósa lenne, vagy legalábbis tízmillió katolikus vallású polgár hazája. Érdekes emléket csalt elő emlékezetemből az, amikor Brezsnjev elvtárs halálhíre taglózta le az egész Magyar Népköztársaságot. Nemzeti gyásznap, fekete zászló mindenhol, iskolai megemlékezések országsszerte, a temetésről élő közvetítés, kötelező könnyek a tévét néző megemlékezők szemében. Azt hittem, ez a világ már elmúlt.

A déjà vu érzést azonban csak fokozták a csütörtökön történetek: hazajön a második gyerekem az iskolából, aztán amikor meglátja a Newsweeket és a Time magazint, címlapján Wojtylával, azt mondja: Ja, anya, képzeld, azt mondta a tanító néni, mindenki vigyen holnapra képet a pápáról. A pápáról? – teszem fel költői kérdésemet, mivel választ sem várok rá, és mondom: Nincs nekünk hozzá semmi közünk, szívem, nem vagyunk római katolikusok. Nem őrzünk róla képet itthon.

Este még egy kicsit beszélgettünk. Mondja a gyerek, hogy a tanító néni azt is említette, hogy... a nagyszünetben gyertyát gyújtunk, amit majd ő hoz. Döbbenünk... Aztán körülnézünk az internetes hírportálokon, és látjuk ám, hogy szegény iskolának Állam bácsi, illetve az Oktatási Minisztérium írta elő és javasolta a gyermekünk által mondottakat. Na, erre már feltámad bennünk az égetnivaló eretnek, szülői értekezletet tartunk, és Apa szépen beleírja a gyerek üzenőfüzetébe:

»Tisztelt Tanítónő!

Lányomtól arról értesültem, hogy a nagyszünetben gyertyagyújtással emlékeznek a pápára. Amennyiben így van, kérem, hogy – mivel az iskola vallásilag semleges intézmény, illetve családjuk nem római katolikus – az ilyen jellegű iskolai

megemlékezések alól gyermekemet felmenteni szíveskedjék.» (Kalmár Mónika, Népszava, 2005. ápr. 12.)

„A nemzeti gyásznap elrendelése valóban sajátságos egy olyan országban, ahol a Római Katolikus Egyház nem az államvallás megtestesítője. A közjogi méltóságoknak protokolláris okból ki kell menniük a temetésre, de amikor közjogi méltóságként és testületileg szentmisére mennek – az nincs rendben. Hatalmi részről egyébként a legelképesztőbb túlkapás az volt, hogy a pápa temetésén részt vett a Legfelsőbb Bíróság elnöke is, akinek ott még a protokoll sem írja elő a jelenlétet. Az emberben felvetődik a kérdés: vajon jelenléte jelzésértékű volt-e, és a magyar bíróságok tárgyalótermeiben hamarosan [az egyházi törvények lesz a mérték]?” (Gábor György, 168 Óra)

A fenti világos és jogos észrevételeken kívül megütköztető volt számomra két mozzanat, amelyre mindeddig még az újságírók sem reagáltak: Gyurcsány Ferenc így zárta II. János Pál elhunyt alkalmából tett sajtónyilatkozatát: „A Magyar Köztársaság kormánya nevében tisztelettel és mély szomorúsággal hajtok fejet II. János Pál halálakor... A Ma-

gyar Köztársaság valamennyi polgára megdöbbenéssel és fájdalommal búcsúzik II. János Pál pápától.” (Miniszterelnöki Hivatal, 2005. ápr. 3.) Nem volt felhatalmazása és joga a miniszterelnöknek arra, hogy azt állítsa, „Magyarország valamennyi polgárát” közlelő, személyes gyászként érintette II. János Pál halála.

Szili Katalin, az országgyűlés elnöke pedig így köszöntötte az új pápát: „Szent Péter 265. utódjául történt megválasztása alkalmából engedje meg, hogy a Magyar Országgyűlés és a magam nevében kifejezzem jókívánásaimat. Bizonyos vagyok abban, hogy

egyenlőtlenség a kontinensek, az emberek között... Kérem, Szentséges Atyám, fogadja legmélyebb gyermeki tiszteletem kifejezését.” (Népszabadság Online)

Magánemberként nevezheti Szili Katalin „Szentséges Atyámnak” a pápát, és „gyermeki tiszteletét” fejezheti ki. Ő azonban elsősorban a Magyar Országgyűlés nevében üdvözölte a pápát. Így köszöntése az állam és az egyház szétválasztása elvének súlyos megsértése volt. Ő esélyes köztársasági elnökjelölt a következő időszakra. Mit várhatunk a jövőtől?

Mennyire elgondolkoztató: ha egy baloldali magyar kormány is ennyire meghódol, akkor mit várhatunk, ha a jobboldal kerülne hatalomra egy év múlva, amely nyíltan vallja, hogy programja a „keresztény nemzeti és polgári” Magyarország megteremtése? Mennyiben folytathatnánk szabadon evangelizációs munkánkat? Mennyi öszeütközésre kerülne sor? Bizony, okunk van imádkozni 1Tim 2,1–4 értelmében. És

a tisztánlátásra, a felvilágosításra is szükség van a lelkiismereti és vallásszabadság ügyének helyzetét illetően gyülekezeti tagjaink körében.

Vankó Zsuzsa

„Tartassanak könnyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások... királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel. Mert ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt, aki azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson.” (1Tim 2,1–4)

Szentséges Atyám értékőrző, az evangéliumi hagyományok tiszteletén alapuló jövőbeni tevékenysége is hozzájárul ahhoz, hogy mai világunk súlyos problémái enyhüljenek, s az egyház szociális tanításainak megfelelően csökkenjen az

A LELKIISMERETI ÉS VALLÁSSZABADSÁGI OSZTÁLY KÖZLEMÉNYE

Örömmel értesítjük nyelvvizsgáló testvéreinket, hogy ombudsmani közbenjárásra lehetőség nyílt a TIT-TELC nyelvvizsgálóhelyeken vasárnapi napokon is vizsgát tenni (eddig kizárólag szombaton lehetett). A TELC nyelvvizsgák angol és német nyelven akkreditáltak. Bővebb felvilágosítást Nádai Edinától (06-20/495-0787) vagy a budapesti vizsgaközponttól (06-1/483-2543) kérhetnek.

AKI EGYET IS BEFOGAD...

A Reménység Alapítvány nevelőszülőket keres

Tizenhárom évvel ezelőtt, 1992-ben jött létre Nágocson a Reménység Gyermeksegély és Rehabilitációs Alapítvány nevelőszülői hálózata azzal a céllal, hogy állami gondozott gyerekek családban nőhessenek fel. A jelenlegi 13 nevelőcsaládban (gyermekes és gyermek nélküli házaspároknál, egyedülálló nőknél) 34 gyermek, fiatal talált otthonra. Életkoruk változó, háromévestől huszonhárom éves korig.

A nevelőszülői rendszer segítségével azok a gyerekek is családban nőhetnek fel, akik nem fogadhatók örökbe, mert vér szerinti szüleik nem mondtak le róluk. (A gyakorlatban azonban sajnos nem jellemző, hogy ezekkel a gyerekekkel a későbbiekben törődjenek a szüleik és viszszerülhetnének eredeti családjukba.)

Amikor Nágocson megkezdődött a nevelőszülői hálózat munkája, Magyarországon még jellemző volt a csecsemőotthonok, gyermekotthonok működése. Mára a csecsemőotthonok helyett kisgyerekeket ellátó átmeneti intézmények vannak, de sajnos sok esetben változatlanul csecsemőotthonként funkcionálnak. Bár komoly szakmai kritikák kísérték ezeknek az intézményeknek a tevékenységét, nem ment gyorsan és akadály nélkül a megszüntetésük, átalakításuk. A magyar csecsemőotthonok helyzetéről még 1972-ben készült egy elemzés, amelyben a következők olvashatók: „A legtöbb intézetben azoknak a gyerekeknek a fejlettsége sem kielégítő, akik a nem szakértő látogatóra jó benyomást tesznek. Mind szomatikusan, mind

fenti probléma, olyannyira, hogy annak idején a WHO (az Egészségügyi Világszervezet) az erre vonatkozó adatok összegyűjtésével megbízta Bowlby angol pszichológust, aki 1951-ben publikálta vizsgálata eredményeit *Maternal care and mental health* (Anyai gondozás és mentális egészség) című könyvében.

Az intézményes gyermekellátás veszélyeire tehát egyértelműen felhívták a figyelmet világszerte. A legnagyobb veszélynek azok a gyerekek vannak kitéve, akik életük első éveit töltik intézményben. Magyarországon a hivatalos szakmai álláspont az volt, hogy a gyerekeknek nem szabad érzelmileg kötődniük csecsemőotthoni gondozónőjükhöz. Az indoklás ez volt: „Túl nagy veszteség lenne a gyerek számára, amikor el kell hagynia az otthont és a szeretett gondozónőt.” E tragikusan rossz irányelv következtében az igazi szeretet kialakulásának képességét, és úgyszintén a veszteség átélésének és feldolgozásának képességét is elvették az állami gondozásba került gyerekektől, a tapasztalatok szerint egy életre.

„Az emberi csecsemőt a központi idegrendszer éretlensége jellemzi. Az egészséges érési folyamathoz az szükséges, hogy a csecsemő szoros, személyes kötődésben legyen gondozójával, azaz az édesanyjával. A gyerek idegrendszerébe bele van programozva, hogy milyen gondozást igényel. Ez más élőlények kicsinyeire is vonatkozik. Minden fajra jellemző a születés utáni gondozási forma. Például a kis kenguru rendkívül éretlen még, amikor elfoglalja anyja erszényét, és csakis ebben a szoros testi közelségben és védettségben képes tovább élni, fejlődni. A majomkölykök – amint az ismert Harlow-kísérletek is bizonyítják – csak az anyába csimpaszkodva élet- és fejlődőképesek. Az éretlen emberi újszülött rohamos fejlődésnek indul a születés után. Az első életév drámai gyorsaságú fej-

lődését minden gyereket nevelő felnőtt tapasztalja. Ez a fejlődés és érés azonban nem automatikus, hanem a gondozás minőségének a függvénye. Ha az újszülött nem tud kihez kötődni, ha nem alakul ki a korai kötődés, akkor ez a későbbi életpályáján sorozatos konfliktusokat, kudarc-

„A gyermeki élet... maga a csoda.
Minden gyermek üzenet
az emberiség számára: Isten szeret bennünket.”

pszichikusan [testileg és lelkileg] ők is elmaradottaknak bizonyulnak kortársaikhoz képest... Ami azonban maradandó károkat okoz, ami a későbbi magatartási zavarok forrása, az a gyerekek többségének rendellenes személyiségfejlődése.”¹ Ez a tanulmány arról is beszámolt, hogy világszerte ismert a

1 Az elemzést Pikler Emmi készítette.

cokat idéz elő.” (Esély, 2002/6., Szász Anna interjúja dr. Kardos Ilona gyermekpszichiáterrel és dr. Kovács Ágnes gyermekorvossal) Ezenkívül a szoros érzelmi kapcsolatnak nemcsak a korai életszakaszban van nagy jelentősége, ugyanis a korai tapasztalatokból egy belső modell fejlődik ki, amely tudat alatt is befolyásolja az egyén érzéseit. A gyermek minden kapcsolatába beleviszi a múlt emlékeit és a jövőre vonatkozó elvárásait.

Mindezek ismeretében nagyon is érthető, hogy a jelenlegi gyermekvédelmi törvény célja nem az, hogy kiemelje a gyereket a nem jól működő családból, hanem lehetőleg a családot igyekeznek alkalmassá tenni a gyermek nevelésére. Ha ez nem megvalósítható, akkor megfelelő családot próbálnak keresni számára.

Milyen is a megfelelő család? Mit kell fontolóra venni azoknak, akik otthonukba otthon nélkül maradt gyermeket, gyermekeket fogadnának?

- Képes leszek-e mindent megtenni azért, hogy kapcsolatunkban – a gyermekben és bennem – kialakuljon a kötődés, az egymáshoz tartozás, a szeretet biztonságának tudata?
- Tudom-e majd segíteni abban, hogy feldolgozza az őt ért veszteséget, hogy nem a saját szülei nevelik fel?
- Ha házastársammal együtt vállaljuk a gyermeket, a társam támaszom lesz-e mindezekben?
- Ha már gyermekek vannak otthonomban, el tudják-e majd fogadni az új jövevényt vagy jövevényeket?
- Képes leszek-e feldolgozni a nehézségeket, és új erőt nyerni Isten kegyelme által a továbbiakhoz?
- Tudok-e elfogadó, meleg, de fegyelemre is nevelő családi légkört teremteni?

A kérdések természetesen nem érnek véget itt. De az a legfőbb kérdés: van-e hely a szívemben, az otthonomban még valaki számára, s hiszem-e, hogy Isten kegyelme által lesz erőm ahhoz, hogy közös életünk Istent dicsőítő élet legyen. Ha mindebből csak az otthon, a hely hiányzik, Nágocson az egyik nevelőszülői ház megürült, újabb lakóit várja...

„A gyermeki élet... maga a csoda. Minden gyermek üzenet az emberiség számára: Isten szeret bennünket. Gyermeket nevelni – Istennel való találkozás. Jézus mondta: aki egyetlenegyét is befogad a legkisebbek közül, engem fogad be.” Ezek a sorok egy romániai gyermekotthon alapítójának a gondolatai, aki eleinte kolduló gyerekeket fogadott

magához, s ma már közel 400 kiskorú betevő falatjáról, iskoláztatásáról gondoskodik.

Ellen G. White írja: „Mindazok közül, akikkel törődünk kell, az árváknak van legnagyobb szükségük az együttérzésünkre. Az Úr különleges gondoskodásának tárgyai ők. Isten megbízta a keresztyéket azzal, hogy gondoskodjanak róluk... Akik szeretik Istent, nyissák meg szívüket és otthonukat e gyermekek előtt! Nem a legjobb módszer, ha nagy intézetekben gondoskodunk az árvákról. Ha nincs olyan rokonuk, aki elláthatná őket, akkor a gyülekezet tagjainak kellene örökbe fogadni az árvákat, vagy pedig keressenek nekik más családoknál megfelelő otthont... Jézus úgy fogadja az ilyen cselekedeteket, mintha Vele tették volna... Amikor a gyermekekről gondoskodunk, ne pusztá kötelességből, hanem szeretetből tegyük, mert Krisztus meghalt az üdvösségükért. Megvásárolta e gondoskodásunkra szoruló lelkeket, s elvárja tőlünk, hogy úgy szeressük őket, ahogyan bűneink és önfejűségünk ellenére Ő szeretett minket... Ez a feladat megköveteli a lemondást, a szívós igyekezetet és az önfeláldozást. De mi ez a kis áldozat, amit hozhatunk, ahhoz képest, amit Isten hozott értünk, amikor odaadta egyszülött Fiát... Vállalja-e népünk ezt a szent megbízatást? Hagyjuk-e szenvedni, rossz útra tért azokat, akikért Krisztus meghalt?... Amikor már mindent

*„Aki egyetlenegyét is befogad
a legkisebbek közül, engem fogad be.”*

megtettünk, hogy családjainkon belül gondoskodjunk az árvákról, még mindig sokan maradnak a világban, akikről gondot kellene viselnünk. Lehet, hogy durvák és faragatlanok, s látszólag minden tekintetben ellenszenvesek, Jézus mégis áron vette meg őket, s Isten szemében ugyanolyan értékesek, mint a mi kicsinyeink. Isten tulajdonai ők, akikért a keresztyékek felelősek... Ne legyen az árvaházak kizárólagos célja a gyermekek táplálása és ruházata, hanem bízzuk őket keresztyén tanítókra, hogy Isten és Fiának ismeretében nőjenek fel. Akik ezen a területen fáradoznak, legyenek nemes lelkű férfiak és nők... önfeláldozó emberek, akik úgy dolgoznak, mint Krisztus dolgozott Isten és az emberiség ügyéért.” (Bizonyágtételek VI., 281–287. o.)

A REMÉNYSÉG ALAPÍTVÁNY NEVELŐSZÜLŐKET KERES

Jelentkezés:

8674 Nágocs, Ady Endre u. 11.

Tel.: 06-84/372-744 (12-es mellék), mobil: 06-20/379-6100

e-mail: remgyf@axelero.hu

„AKI MÁST FELÜDÍT...”

Az ebédnek vége volt. Panni már alig várta, hogy le-szedjék az asztalt, ráadásul ma az ő feladata volt a mosogatás. Amikor elkészült, leülhetett végre, hogy újra elmerülhessen kedvenc könyvében. Azonban csak néhány oldalt olvashatott el, amikor megszólalt a telefon, s őt keresték.

– Panni! – csendült fel izgatottan a legjobb barátnője, Juli hangja. – Ma délután nagyon izgalmas eseménynek nézünk elébe! Ismered Szabó nénit? Kati néni, a gyermekiskolai tanítónk mesélt róla, és azt mondta...

– Várj egy percet! – szakította félbe Panni. – Most igazán nem érdekel a Szabó néniről szóló történet, mert szeretném kiolvasni a születésnapomra kapott könyvem.

– Hagyd abba az olvasást! Szabó néni egészen egyedül él, és nincs enivalója otthon!

– Hát akkor mi semmit sem tudunk tenni...

– De igen! Van egy nagyszerű tervünk! Négykor találkozunk Kati néninél, és mindenki hoz magával valamit, hogy egy kosárba tegye. Még felhívom Dórit, hogy hozzon egy üveg befőttet. Marika is hoz néhány almát. Pista zöldségfélét, Bandi meg krumplit hoz. Jutka szilvát, Dani diót ígért. Jó lenne még liszt és olaj is. Te meg tudnád kérni a szüleidet, hogy adjanak egy üveg gyümölcszörpöt? Tudunk találkozni négy órakor?

– Igen... – felelte Panni vontatottan.

Juli már el is köszönt, de Panni még egy percig a telefon mellett állt. Nehezebbre esett az enivalós kosár elkészítésére gondolnia, amikor sokkal érdekesebb programnak ígérkezett az olvasás. De talán így, hogy mindent előre megszervezték, könnyebb lesz...

Négy órára minden gyerek Kati nénihez ért. A nagy kosárban egyre gyűlt a sok finomság, amit a gyerekek jó szívvel hoztak. Indulás előtt kérték az Urat, hogy áldja meg Szabó nénit.

Nemsokára már mindannyian ott álltak Szabó néni előtt a szobájában, aki egy karosszékből üldögélt szomorúan, elhagyatottan. Hogy felderült az arca, amikor meglátta a gyerekeket! Amikor a kosár is előkerült a sok finom és hasznos ajándékkal, és megmondták, hogy ezt mind neki hozták, a néni szemébe örömkönnyekek gyűltek.

– Köszönöm, nagyon köszönöm! – mondta végül. – De kérlek, maradjatok még egy kicsit! Olyan egyedül érzem magam, úgy hiányzik a gyülekezet! Énekelnétek nekem egy-két éneket?

Így hát elénekelték a *Ha szívemben Istennek békéje* el kezdetű éneket, amit Szabó néni nagyon kedvel. Amíg

Kati néni elolvasta a 23. zsoltárt, mindannyian csöndben álltak, búcsúzóul pedig Juli imádkozott. Imájában azokról a gyerekekről is megemlékezett, akik valami számukra kedves dologról mondtak le azért, hogy Szabó néninek örömet szerezhessenek. Indulás előtt még énekeltek egy esti dalt is.

Hazafelé Panni odasúgta Julinak:

– Olyan boldog vagyok! Köszönöm, hogy segítettél, hogy ilyen szép délutánom lehessen! Olyan jó, hogy én is segíthettem Szabó néninek. Úgy láttam, igazán örült, hogy gondoltunk rá. Máskor is eljövünk még hozzá és énekelünk neki!

A. Tilmann

BESZÉLGESSETEK SZÜLEITEKKEL ERRŐL A BIBLIA-VERSRŐL:

„Aki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet, el nem vesztheti jutalmát!” (Mát 10,42)

- Kikre gondolt Jézus, amikor a kicsinyeket említette?
- Valóban élnek szegény idős emberek Magyarországon is?
- Miért lehet valaki szegény?
- Hogyan lehet helyesen segíteni a rászorulókon?
- Mit tanácsolna édesanyád vagy édesapád, ha te is szeretnél valakit megörvendeztetni kedvességgel, ajándékkal? Hogyan szerezhetünk másoknak örömet?
- Milyen jutalomban részesülhetnek azok, akik másokra is gondolnak?

Kedves gyerekek! Biztosan ismertek olyan idős nénit, bácsit a gyülekezetből vagy az utcákon, aki nagyon örülne egy látogatásnak, néhány kedves szónak, egy szép éneknek, egy piros almának! Julihoz hasonlóan beszéljétek születekkel, barátaitokkal, hogy megvalósulhasson egy ilyen látogatás!

Összeállította:
Cserbikné Máttyássy Mariann

Kedves Olvasóink!

Sok országban emlékeznek meg az édesanyákról májusban. Szép és nemes küldetés vállalni egyetlen gyermeket is a fogantatásától kezdve a születéséig, azután pedig különös gonddal, felelősségérzettel nevelni az Úrtól kapott ajándékot. Nagy kiváltság köszönetet mondani napról napra Teremtőnknek, feleségünknek, édesanyáknak mindazért, amit sokszor ereje felett tett meg értünk és gyermekeinkért. Ebből az alkalomból fogadják szeretettel az édesanyák *Kassai Gyöngyi* (13,5 éves) kedves köszöntő versét.

ALMAVIRÁGOK

Almavirágok,
almavirágok,
Édesanyámnak
sok jót kívánok.

Almavirágból
gyümölcs lesz egykor,
a gyermekekből
felnőtt lesz egykor.

Őrzi a nagy fa
almavirágát,
almavirágát,
gyermeke álmát.

És ha majd egyszer
felnő a gyermek,
megérti majd, mit
addig nem értett:

Édesanyjától van az élete,
sok szeretettel tartozik érte.
Egész életét őrizte a nagy fa,
amely minden elől áldással takarta.

Almavirágok,
almavirágok,
köszöntsétek jó
Édesanyátok.

GYÜLEKEZETVÁSÁRLÁS

A KÖRMENDI GYÜLEKEZET LEVELE

„Beteljesíti az Őt féloknek kívánságát,
kiáltásukat meghallgatja, és megsegíti őket.” (Zsolt 145,19)

Kedves Testvérek!

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik a körmendi gyülekezeti ház vásárlásához hozzájárultak. Nagyon nagy örömet jelentett számunkra ez a lehetőség.

Nehéz szívvel hagyjuk el a szombathelyi gyülekezetet, ahova nyolc-tíz éve járunk, s ahol szerető testvérek fogadtak és tanítottak bennünket. Különösen gyermekeink tanítóitól nehéz elválni, akik nagy hozzáértéssel nevelték, tanították és vezették az igazság megismerésére őket. Mi azonban úgy érezzük, hogy amit megtanultunk, tovább kell adnunk a körmendieknek, hiszen látjuk, hogy sokan sóvárognak a tiszta tanítás után.

Az évek óta tartott előadások és Biblia-körök hatására kialakult már egy kis mag, akik érdeklődnek, és reményeink szerint eljárnának a szombati istentiszteletekre. Szívesen csatlakoznának hozzánk a szentgotthárdi testvérek is. Így összesen 35 emberről van szó, aki részt vállal a gyülekezeti életben: 14 megkeresztelkedett, 6 rendszeresen járó érdeklődő, 15 gyermek (3–17 évesig).

Sok fiatal, középkorú, nyugdíjas barátunkat és ismerő-sünket hívhatnánk, akik előtt – kisváros lévén – életünk

nyitott könyv, és ez nagy felelősség számunkra. Elképzeléseink szerint az istentiszteleteken kívül tarthatnánk Biblia-kört, főzőkört. Megtaníthatnánk az asszonyokat kenyeret sütni, megvalósítani a Biblia szerinti egészséges életmódot. Könyvet, kazettát kölcsönöznénk, és terjedhetne Isten evangéliuma.

A ház közel van a Rába-parthoz és a városközponthoz, mégis nyugodt helyen van, szép kis udvarral. Azonban átalakításra, renoválásra szorul. Sok munkára és anyagi áldozatra van szükség. Most kell eldöntenünk, mi az első számunkra: Isten művének építése, vagy egyéni kívánságaink. Kis döntés ez ahhoz képest, amit majd a jövőben kell meghoznunk.

Testvéreink! Kérünk benneteket, imádkozzatok a most alakuló körmendi gyülekezetért, hogy Isten segítségével alkalmassá válhassunk e nagy feladat végzésére. Hálás köszönettel elfogadnánk tanácsot, munkás keze-
ket, vagy bármit, amivel támogatni tudnátok bennünket. Körmend az Őrség kapuja, s ha erre jártok, szívesen fogadott vendégek lesztek nálunk, az elkészülő új gyülekezeti házban.

Még egyszer köszönjük a segítséget és a jóindulatot. Isten áldásával, a körmendi alakuló gyülekezet nevében:

Eredics Tamásné

MEGHÍVÁS AZ ADVENTTÁBORBA

Bózsva, június 26.–július 3.

Kedves Testvérek!

Várjuk jelentkezéseket az adventtáborba. Mint tudjátok, ez az a tábor, amelyen csak gyülekezeti tagok vesznek részt, ezért itt elmélyülten beszélhetünk hitbeli kérdésekről, gyülekezeti életünk gondjairól. A tábornak az a célja, hogy a részt vevő testvérek lelkileg felfrissülve, hitben megerősödve, az időszerű bibliai tanításokkal felvérteződve, a gyülekezeti életre vonatkozó gyakorlati tanácsokat elsajátítva lehessenek gyülekezetük megújulásának munkálói, miután hazatérnek a táborból. Örülénk, ha minden gyülekezetből jönnének testvérek. A gyülekezetek anyagi támogatásban részesítve is küldhetnek testvéreket a táborba.

Vankó Zsuzsa
táborvezető

A TÁBOR PROGRAMJA

ESTI TÉMÁK

Vasárnap este

Tábornyitó (Ésa 49,6)

REGGELI TÉMÁK

Hétfő

Hogyan lehetünk „világossággá”? (Ján 8,12)

Kedd

Gyermekeink nevelése „az Úr tanítása és intése szerint” (Eféz 6,4)

Szerda

Az elveszett „drahmák” keresése otthonunkban (Luk 15,8 – Mit tehetünk tizenéves gyermekeink és felnőtt családtagjaink megmentéséért?)

Csütörtök

Mit jelent „egymás terhét hordozni” a keresztény közösségben? (Gal 6,2 – Mit tehetünk „elveszett” és „erőtelen” testvéreinkért a keresztény közösségben?)

Péntek

Személyes bizonyágtevés közvetlen környezetünkben (Ján 1,41–43/a; 45–46 – Alapelvek, és a Bizonyágtételek gyakorlati tanácsai)

Hétfő

A végidő történéseinek belső összefüggései, Jézus nagy profetikus beszéde (Mát 24., Márk 13., Luk 21. fejezetének részletes írásmagyarázata)

Kedd

Az adventmozgalom küldetése, múltja, jelene és jövője a bibliai próféciaik tükrében

Szerda

A szükséges lelki megújulás alappillére: „Az igaz ember hitből él” (Hab 2,4; Róm 1,17)

Csütörtök

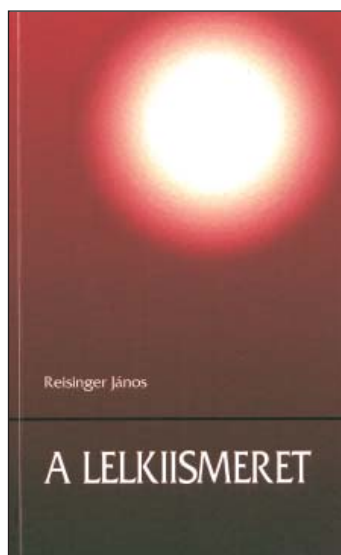
A kereszténység (és ezzel együtt az evangelizáció) három fő mai irányzata a Biblia fényében

Péntek

A gyülekezeti élet újszövetségi minta szerinti megújulásának szükségessége

A tábor ideje alatt (két délután) önkéntes könyvevangélisták képzésére is sor kerül.

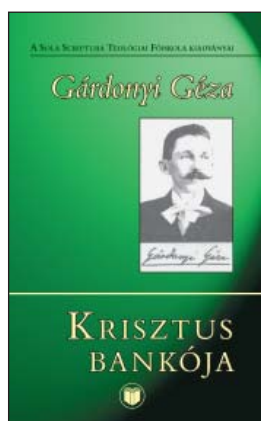
Egy teljes napos kirándulást tervezünk, a többi délután szabad pihenőidő. A reggeli témáról a délelőtti folyamán, az esti témáról az esti előadást követően tartunk megbeszélést.

Reisinger János: A LELKIISMERET

272 oldal, kartonált, ára: 1400 Ft

1912 óta nem jelent meg önálló kötet hazánkban a lelkiismeretről. Mint fogalomra gyakran hivatkozunk rá, hiányát keserűen panaszoljuk, de hogy a lelkiismeret törvénye a legegységesebb, amelynek követésétől, megtartásától függ az emberségünk, boldogságunk, ezt mintha nem vennénk komolyan. Meggyőződése, hite, vallása nem mindenkinek van, nem is lehet, lelkiismerete azonban igen. Ha magunknak jót kívánunk, és általában teljes mértékben, akkor vajon mi akadályoz meg minduntalan abban, hogy a másik embernek is megadjuk ugyanazt a figyelmet és jót? Mi az, ami mozdíthatatlan bizonyosság a lelkiismeretről, s mi az, ami segíti is ennek megvalósulását a hétköznapi életben? Hogyan viszonyul egymáshoz lelkiismeret, értelem, akarat? Mit tegyünk a lelkiismeret-furdalással? Adottság vagy alakítható képesség is a lelkiismeret? Ennek az emberben lévő igazságosságmércének van-e további mércéje? Miért késlekedett oly sokáig a történelemben a lelkiismereti szabadság elismerése és mindenki számára való biztosítása?

Gárdonyi Géza: KRISZTUS BANKÓJA

136 oldal, kartonált, ára: 620 Ft

Gárdonyi Géza egész életében szakadatlan harcot folytatott a keresztény vallás ellen, és az őszinte igazi vallásért. E kötetben szereplő tíz elbeszélése és öt regényéből vett részletek példázják minden oldalról ezt a küzdelmet: néptanítói, újságírói és regényírói időszakában, s különösen elromlott házassága sebeivel élesen kirajzolódnak a kapott és adott ütések nyomai.

Gárdonyi számára Jézus Krisztus példája és gondviselése mindenekfelett való volt. Ezt megörökítő, s egyik legszebb elbeszélését ezért választottuk kötetünk címadójául.

Jelen kiadványunk az Arany-, Babits-, Móricz-kötet után negyedikként jelenik meg abban a sorozatban, mely magyar írók és költők bibliai tárgyú műveit teszi közzé.

HÍREK

KERESZTSÉG

2005. április 3., Zugliget: **Buda Ádám** (Szekszárd), **Varga Attila** (Széchenyi-hegy), **Kocsis Attila** (Székesfehérvár), **Megléc Zsolt** (Zugliget), **Erbi Attila** (Zugliget), **Erbiné Micheller Mónika** (Zugliget), **Tita Valéria-Erzsébet** (Abasár), **Frisala Györgyné** (Tatabánya), **Lénárt Jánosné** (Széchenyi-hegy), **Takácsné Lázár Ágnes** (Széchenyi-hegy), **Braun Zsuzsanna** (Őrjárat u.)

HÁZASSÁGKÖTÉS

Zeleszko Márta és **Kocsis Attila** (április 24., Székesfehérvár),
Flogny Károly és **Braun Zsuzsanna** (május 1., Őrjárat u.)

GYERMEKSZÜLETÉS

Boros Kamilla, **Boros István** és **Boros Judit** gyermeke (Szolnok)
Stramszki Szonja, **Stramszki István** és **Bóka Vera** gyermeke (Tata)
Bánhidi Nátán, **Bánhidi Tibor** és **Bánhidiné Koppány Boglárka** gyermeke (Nágocs)
Varjú Ákos, **Varjú Tibor** és **Bajkó Eszter** gyermeke (Nágocs)

HALÁLOZÁS

Kovács Domokos (Békés), **Bozsó János** (Zugliget), **Lellei Jenőné** (Zugliget), **Lipkovics Józsefné** (Gödöllő)

JOBB LETT A VILÁG?

Gondolatok II. János Pál pápa halála kapcsán

Az utóbbi hónapok, hetek történései ismét gyászba borították Földünket. Újra megjelentek a fekete zászlók, gyászmenet, gyászküldöttség, megrendítő megemlékezések, világszerte iskolai tanítási szünet, április 8-a nemzetközi gyásznappá nyilvánítása.

Azonban most nem a természeti katasztrófák áldozataira emlékezett a világ, hanem a világ legnagyobb vallásfelekezete vezetőjének elhunytá fonta egységbe glóbuszunkat. Milliók zarándokoltak az „Örök Városba” leróni kegyeletüket a legkiemelkedőbb békeharcos földi maradványai előtt. Államfők, kormányfők, királyok, egymással szembenálló politikai és vallási vezetők zarándokoltak el Rómába és nyújtottak kezét egymásnak Krisztus földi helytartójának koporsója fölött. A média a római egyházfő haldoklása közben is hangosan méltatta világunk legfőbb lelki tekintélyének elévülhetetlen vallási, politikai, erkölcsi érdemeit. Nem véletlenül nevezték II. János Pált „médiapápanak”. Karol Wojtyła az első pápa, akinek nem csak az életét, de haldoklását és temetését is egyenes adásban sugározták a tévécsatornák.

„Az olasz egyház képviselői és a szociológusok is azt hangsúlyozták, hogy ezt II. János Pál is így akarta. Ő nyitotta meg a Vatikán kapuit

a kamerák előtt. A tömegkommunikáció, a globális világ pápája megtörte a szenvedés tabuját, sőt az isteni szenvedés misztériumát is emberként képviselte a világ előtt – magyarázta Ersilio Tonini bíboros és Luigi Manconi szociológus.” (Népszabadság, 2005. ápr. 8.)

Bennem ezek az események megdöbbenést keltettek és gondolatokat vetettek fel. Nem II. János Pál személyét kívánom megkérdőjelezni, hanem korunk ellentmondásos vallási jelenségeire, megmozdulásaira szeretnék választ kapni Isten kinyilatkoztatása, a Biblia alapján.

HALDOKLÓ, SZENVEDŐ PÁPA – SZENVEDŐ, HALDOKLÓ KRISZTUS?

Mindenki előtt ismeretes volt, hogy II. János Pál egészsége a haldoklását megelőző öt-tíz évében súlyosan megromlott, belső szervi betegségei és az egyre erősödő Parkinson-kór igen megnehezítette utolsó éveinek, hónapjainak szolgálatát. Halála előtt tíz nappal, húsvét vasárnapján utoljára jelent meg lakosztálya ablakában a már egész testében remegő, legyengült egyházfő a Szent Péter téren reá váró tömeg előtt, de érthető szó már nem jött ki ajkán. A televízió híradása drámai erővel jelenítette meg, ahogy a katolikus hívek tömegei sírva-imádkozva fejezték ki

együttérzésüket az ablakából már csak kezével áldást osztó Róma főpapjával. Számomra újszerű volt, ahogy a Duna Tv-ben az események kommentátora, egy jezsuita atya, a pápa legyengült állapotát és fizikai szenvedését Jézus Krisztus húsvéti passiójával, szenvedésével, megváltó halálával vonta párhuzamba: „Íme a szenvedő, népet szerető, haldokló pápánk. Láthatjuk Péter utódát, Krisztus földi helytartóját, Jézus szenvedéseiben.”

Az eseményeknek ez az interpretációja döbbenetes volt. Egyszeriben megértettem, hogy a Szent Péter téren összesereglett tömeg miért éli meg olyan drámai módon húsvét tragédiáját. Az ünnepek után a napilapok újra megerősítették a jezsuita atya kommentárját a pápa haldoklásával kapcsolatban, miszerint János Pál pápa halálos ágyán e szavakat mondta: „Szenvedésemmel is az egyházat szolgáltam.”

Újfent meg kell jegyeznem, nem a katolikus egyházfő fizikai, lelki fájdalmát szeretném leértékelni, hanem csak a két személy, Krisztus és annak szolgálója közötti szenvedés hasonlóságát, eszmei-lelki párhuzamát megkérdőjelezni. Néhány gondolat erejéig idézzük fel a Szentírásból Krisztus halálának eszmei-erkölcsi hátterét, körülményeit. Miért nem hasonlítható Jézus halála és szenvedése semmilyen emberi halálhoz, szenvedéshez?

A Biblia tanúsága szerint Jézus szenvedése és halála *önkéntes, helyettes áldozat* volt. Mit értsünk ezen?

Önkéntes

Isten Fia végső soron azért lett hús-vér emberré („Az Ige testté lett és lakozott miköztünk” (Ján 1,14), hogy letegye isteni életét (Ján 10,17), és meghalhasson értünk. Jézus, mint akinek élete van önmagában, ezt önként, az ember iránti mentő szeretetből vállalta (Ján 10,18).

Helyettes

A Biblia szerint „a bűn zsoldja a halál” (Róm 6,23). Eszerint Jézusnak nem kellett volna meghalnia, mivel Ő egyetlen bűnt sem követett el. Ebből következően halála és azt megelőző agóniája sem saját bűnei következménye volt, hanem a mi személyes bűneink igazságos büntetéseként szenvedte el azért, hogy ennek alapján Isten igaznak nyilváníthassa az embert az ítéletben, és örök életet adhasson azoknak, akik hisznek. Többek között a következő Biblia-versek tesznek erről tanúságot:

„*Ő megsebesített bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van...*” (Ésa 53,5)

„*[Isten] azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette érettünk, hogy mi Isten igazsága legyünk Őbenne.*” (2Kor 5,21)

„*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogyha valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*” (Ján 3,16)

Krisztus halálát és szenvedését nem élheti át és vállalhatja át egy másik ember, mert senki sem élt a Földön és nem is fog élni, akinek ne lettek volna személyes bűnei, aki mentes lehetne „a bűn zsoldja

a halál” jogos ítélete alól. Bárki-nek bármilyen elévülhetetlen érdemei is lennének földi életében, mivel személyes bűnök terhelik múltját, csak a Krisztus helyettes áldozatában való hit nyújthat számára reménységet az örök életre. Mindezekből nyilvánvalóvá válik, hogy egy földi halandó szenvedése, haláltusája miért nem hasonlítható Krisztus lelki és fizikai szenvedéséhez.

Áldozat

Jézust az Atya a Getsemáné-kerti imaküzdelmétől fogva magára hagyta, hiszen Isten a bűnnel és a bűnössel nem tart fenn közösséget (Zsolt 5,5; Ésa 59,2). Ezt élte át Jézus a kereszten is, amit nevezetes felkiáltásával is kifejezett: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*” (Mát 27,46) Ez pedig azt jelentette, hogy az Atya kiszolgáltatta egyszülött Fiát a vérszomjas csócseléknek és papoknak, hagyta, hogy ártatlan Fiával úgy bánjanak, mint egy bűnözővel – úgy, ahogy a bűnözők megérdemelnék! Eközben Jézus, Isten Fia, aki bármikor megmenthette volna magát és elpusztíthatta volna gyilkosait, hagyta, hogy megöljék miattunk, s ezáltal az Atya minden bűnünket megbocsáthassa és örök életet adhasson nekünk. E drámai és szégyenteljes lelki helyzet szívemarkoló küzdelmét jeleníti meg a profetikus 22. és a 69. zsoltár. Ezek a messiási zsoltárok költői eszközökkel is érzékeltetik, hogy a bűntelen Krisztus milyen fájdalommal élte át a megaláztatásokat, bűneink jogos kárhoztatását, az Atya haragját a bűnössel szemben.

Ugyanaz a tömeg, amelynek tagjai közül Jézus többeket meggyógyított, tanított, akik hozsannázva üdvözölték virágvasárnapján, most „Feszítsd meg!”-et kiáltottak

Órá. Tanítványai egy kivételével elmenekültek mellőle, Júdás harminc ezüstpénzért elárulta, Péter gyávaságból megtagadta. Jézus agóniája közben is ellenségeiért imádkozott, tanítványaiért és gyilkosaiért küzdött a kereszten. Megdöbbenő, hogy a zsidó nép a több száz messiási jövendölés ismerete és az áldozati szertartások évezre-des gyakorlata nyomán sem volt képes megérteni, hogy Jézus éppen helyettük és értük haldokol a kereszten. „*Egyedül tapostam a sajtót, és a népek közül nem volt velem senki.*” (Ésa 63,3)

Mindezek ismeretében nem csupán erős túlzásnak, de súlyos teológiai „csúsztatásnak”, sőt vétéségnek, sőt merész istenkáromlásnak tekinthetjük összehasonlítani a katolikus egyházfő haldoklását – bármilyen komoly szenvedése ellenére is –, akár csak halványan is Jézus Krisztus fizikai-lelki tusájával, melyet értünk szenvedett el. Az előbbiről így tudósított a sajtó:

„A pápa haldoklása közben a hívők már csütörtök este előzőlötték a Szent Péter teret. De csak az oszlopsorig jutottak az időközben életbe léptetett biztonsági intézkedések miatt, ugyanis a teret lezárták. A hívők közül sokan, főleg a fiatalok, reggelig a téren maradtak, pénteken pedig már több ezren érkeztek a Bazilikába. Mások a Szent Péter téren imádkoztak, vagy csak a pápa ablakára szegezték tekintetüket. Teljes csendben, mivel a Vatikán azt kérte, ne hangoskodjanak, hagyják pihenni a pápát... Itália lelke legmélyéig együtt érez az életéért küzdő pápával. Az olasz politikai pártok felfüggesztették a hétvégére kiírt tartományi választások kampányát.” (Népszabadság, április 8.)

Ez nem elhagyatottságban, megvetettségben elszenvedett, gúnyolódásokkal kísért haldoklás volt.

A KÉT TEMETÉS

Illő minden embernek megadni a végtisztességet, méltó temetéssel elbúcsúzni tőle, sőt van, akit az átlagosnál is nagyobb tisztelet illet ilyenkor. Lehetnek államférfiak, politikai és egyházi vezetők, nevesebb közéleti emberek, tudósok, művészek, gondolkodók, akik sokat tettek világunk megjobbításáért. Vajon mennyiben részesült Isten Fia mindebből kétezer évvel ezelőtt, és mennyiben ma az Ő „földi szolgája”?

Jézus temetéséről az evangéliumok mindössze ennyit írnak:

„Mikor pedig beesteledék, eljőve egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak. Ez Pilátushoz menvén, kérte Jézus testét. És magához vévén József a testet, begöngyölé azt tiszta gyolcsba, és helyezé azt a maga új sírjába, amelyet a sziklába vágatott, és a sír szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne. Ott volt pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, akik a sír ellenében ültek.” (Mát 27,57–61)

A világ Megváltóját négy ember, Lukács evangélista szerint Nikodémus, a főfarizeus – aki egy éjjel felkereste Jézust –, egy távolabbi tanítvány, arimathiai József, Jézus édesanyja és a meggyógyított Mária helyezik egy üres kőbarlangba a nagypéntek esti félhomályban. Se gyászmise, se díszfelvonulás, se kegyeletteljes megemlékezések nem kísérték. Valaki megjegyezte: Jézus halálában jobb körülmények közé került, mint életében volt. A gazdag arimathiai József felkínálta saját, előkelő helyen lévő sírhelyét annak, akinek életében még otthona, háza sem volt, aki ezt mondta magáról: „A rókáknak van barlangjuk, az égi madaraknak fészkeik, de az ember fiának nincs hová a fejét lehajtania.” (Luk 9,58)

Krisztus „helyettesét”, szolgáját viszont a következőképpen búcsúztatta a világ:

„A Szent Péter téren több száz ezer zarándok – a tévéközvetítés révén pedig a világon több millió ember – követte figyelemmel (...) II. János Pál temetési szertartását. A politikusok sorában foglalt helyet többek között George W. Bush amerikai elnök, Tony Blair brit kormányfő, Gerhard Schröder német kancellár, I. János Károly spanyol király, Jacques Chirac francia elnök. Magyarországot Mádl Ferenc köztársasági elnök, Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, Szili Katalin, az országgyűlés elnöke képviselte. II. János Pál pápa temetési szertartása érdekes kézfogások alkalmául is szolgált. Mose Kacav izraeli államelnök és Basar al-Aszad szíriai elnök kétszer fogtak kezét. További figyelmet keltő kézfogás volt az izraeli elnök és Mohamed Khatami iráni elnök között. Abdelaziz Bouteflika algériai elnök pedig öleléssel köszöntötte az izraeli elnököt. A tömeg hat percen át zúgó tapssal tisztelt az egyházfő emlékének. A zarándokok ütemes „Giovanni Paolo!” (János Pál) és „Santo!” (szent) skandálással nyomatékosították a sok transzparensten látható kívánságot: Santo subito! – a néhai pápát azonnal avassák szentté.” (Népszabadság, április 9.)

Ezután már csak egy kérdésünk maradhat:

JOBB LETT A VILÁG?

Ahogy ülök a televízió képernyője előtt és nézem a többórás vatikáni tudósítást, látom a hömpölygő-síró-gyászoló tömeget a Szent Péter téren, hallom politikai és egyházi vezetők, neves közéleti emberek nyilatkozatait, amint lá-

tom, hogy a János Pál pápa iránti tisztelet szinte mindenkit magával ragad, lázban tart, arra gondolok: mennyivel jobb ma a világ, mint kétezer évvel ezelőtt!?

Az állítólagos Péter-utód Urának halálánál csak gyűlölködés, kegyetlenség, félelem vagy éppen közöny uralta a tömegeket, temetésénél pedig csak néhány ember volt jelen, mint akitől csak titokban, csendben, sietve, lopva lehet végső búcsút venni. Arról lenne szó, hogy Jézusnak ez a kétezer évvel ezelőtt történt megszegyenező halála, egyedülálló áldozata képes volt ennyivel jobbat tenni a világot, hogy földi szolgájának halálát már szinte az egész világ, és ilyen magas hőfokon élte meg? Mindezek az események, amelyek a katolikus egyházfő halála körül történtek, vajon azt fejezik ki, hogy a Föld vezetői és ma élő lakói közelebb kerültek ahhoz a Valakihez is, aki kétezer évvel ezelőtt Egyházát megalapította? Az Alapítót – így kétezer év távlatából – ma is ilyen tiszteletadás övezné vajon halálakor, mint a katolikus egyházi intézmény urát? És vajon mitől válhatott ez az egyház az elmúlt évtizedek alatt a tisztelet ily nagyfokú tárgyává? Valóságos erkölcsi érdemeinek – amelyeken az utóbbi néhány évben is sok folt esett –, vagy pusztán történelmi, vallási tekintélyének köszönhetően? Vagy a szinte már mindenből kiábránduló tömegek szeretnék e hatalomban meglátni szét-eső világunk utolsó reményét, a jövő zálogát? A jelen eseményei mögött szomorúan látom beteljesedni Blaise Pascal, a XVII. századi filozófus általános érvényű megállapítását: „Miután az emberek az igazságot nem fogadták el hatalomként, megtették a hatalmat [akár világi, akár egyházi hatalmat] igazságként.” (298. töredék)

Ismét összehasonlítást ajánlok azzal, amit Jézus olyan egyszerűen mondott szolgálói földi tiszteletéről, a világban betöltött helyükről, emberektől várható elismeréseikről: „Nem nagyobb a szolgálata az ő uránál. Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, ami az övé. De mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ.” (Ján 15,19–20)

Jézus e búcsúmondatai azt fejezik ki, hogy követői ne kívánjanak maguknak e világtól több tiszteletet, jobb életet, mint amit Ő kapott ezen a világon. De közvetlenül azt is jelzi, hogy mivel ez a világ valójában nem tiszteli Jézust – sőt megölte –, dicsőséget, dicsőítést a követői se fogadjanak el, mert az nem őszinte. „Dicsőséget emberektől nem nyerek” – mondta Jézus egyértelműen (Ján 5,41). A két ország – Isten országa és e Föld orszagai – céljaikban, alapelveikben teljesen különböznek egymástól: az első a szeretetre, alázatra, Isten dicsőítésére épül, míg a másik az önzésre, a hatalomvágyra, az ember dicsőítésére. Jézus említett búcsúbeszédében azt sem titkolta el, hogy e kettő közt oly kibékíthetetlen az ellentét és oly nagy a

különbség, hogy akik az Ő országát igéi, tanításai szerint követik, azok e világ részéről ugyanazt tapasztalhatják, amiben Ő is részesült: „Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd. De mindezt az én nevéért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik meg azt, aki küldött engem.” (Ján 15,20–21)

E Biblia-versek is tovább mélyítették bennem a kérdéseket és a gondolatokat. Mi készíthette akkor ma a Föld országainak vezetőit, királyait és a XXI. század lázas tömegeit ilyen mély együttérzésre, ünneplésre Krisztus földi pásztora iránt? Világunk ily nagy méretekben vált kereszténnyé, s ezáltal mégiscsak jobbá? Ahogy figyelem a vatikáni tudósításokat, látom a pápaválasztás izgalmait, s aztán az új főpap pápai beiktatását, a világ vezetőinek örömét, tömegek elragadtatását, újra csak erősödik bennem a kétség és a zavar: talán Jézus tévedett, s mégiscsak jobb lett a világ?

Kérdéseim csak nem fogynak. Ha tényleg ilyen jó lett a világ, ha mindenki Jézus Krisztust s annak földi pásztortát éljenzi, tiszteli – kortól, nemtől, vallási hovatartozástól függetlenül –, akkor miért érzem magam, másokkal együtt, mégis oly rosszul sokszor ebben a világban?

tozástól függetlenül –, akkor miért érzem magam, másokkal együtt, mégis oly rosszul sokszor ebben a világban?

Ahogy csatornát váltok a tévékészüléken, terrorcselekmények, háborús áldozatok tömegeit látom vérbe fagyva. Nehéz elhinni, hogy jobb lett a világ kétezer év óta. Amikor hallom, hogy 1,3 milliárd ember ma is éhez, amikor a környezetszennyezés következtében tudósok szerint pár évtized múlva lakhatatlanná válik a Föld, amikor naponta tudósít a média a szervezett bűnözés elhatalmasodásáról, gyermekek, ártatlanok elleni nemi erőszakokról, brutális gyilkosságokról, házasságok tömeges széteséséről, a fiatalok kiábrándultságáról, s amikor ugyanez a média folyamatosan ontja a szellemi-lelki fertőzés vírusait, nehéz elhinnem, hogy jobb lett a világ...

Végső, összegző kérdésem: Jézus Krisztus halálának fogadtatásához képest ma jobb lett a világ, majdhogynem keresztény – vagy csak külsőleg vallásos? A kérdést nyitva hagyom, a válaszadás jogát és felelősségét átengedem az olvasónak.

Soós Attila

KÖNYVAJÁNLÓ

Ellen G. White: JÉZUS ÉLETE
816 oldal, táblakötés
Ára: 1950 Ft

Ellen G. White: KORSZAKOK NYOMÁBAN
760 oldal, kartonált
Ára: 1100 Ft

A Megváltó által bemutatott isteni szeretet tárul eléink a könyvből, Isten és Fia közös áldozata, hogy az emberi történelem legfontosabb eseményét átélve megérthessük, mit is jelent ez a mondat: „Ugy szeretted Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Ján 3,16)

A jó és rossz közötti nagy küzdelem a mennyben kezdődött, Lucifer, az angyalfejedelem lázadásával. A könyv végigvezet a megváltási terv egyes állomásain, bemutatva Isten csodálatos kegyelmét, bölcsességét, Krisztus földi életének és mennyi szolgálatainak jelentőségét – Ő ma is azért munkálkodik, hogy az elesett ember ne maradjon remény nélkül.

BIK KÖNYVKIADÓ 1121 BUDAPEST, REMETE U. 16/A

Információ, könyvrendelés: tel.: 06-1/391-0181, e-mail: bik@bibliakiado.hu, www.bibliakiado.hu
Virtuális folyóirat: www.bibliaalap.hu, www.jelek.hu